

Pravila nogometne igre 2019-2020.

KRATKI PREGLED IZMJENA PNI 2019.-2020.

OBJAŠNJENJA / PITANJA I ODGOVORI

Draženko Kovačić, savezni instruktor-kontrolor

Odobrila: KNS HNS

PRAVILO 1 – TEREN ZA IGRU

- Umjetne i prirodne podloge ne mogu se kombinirati na terenu za igru, ali „hibridni“ sustavi su dozvoljeni.

- Teren za igru mora biti pravokutnog oblika i obilježen neprekinutim crtama koje ne predstavljaju opasnost za sudionike; na terenu s prirodnom travom, materijal za umjetnu podlogu može biti upotrijebljen za oznake na terenu, ukoliko ne predstavlja opasnost.

Umjetna podloga (i slični materijali) mogu biti upotrijebljeni za označavanje crta na travnatim terenima, ukoliko nisu opasni, to može biti korisno za granične crte i prostore po kojima se kreće pomoćni sudac.

Zašto nije dopušteno kombinirati dijelove prirodne trave i umjetnih podloga na terenu za igru?

Nije dopušteno iz sigurnosnih razloga jer se jedna vrsta sportske obuće koristi za umjetnu, a druga za prirodnu travnatu podlogu, posebno u vlažnim vremenskim uvjetima. Također postoji opasnost da bi granica gdje se spajaju umjetna i travnata podloga mogla postati nejednaka i opasna.

Različita je podloga dopuštena na okolnim područjima, primjerice označavanje graničnih crta i postavljanje umjetne trave u zonu kretanja pomoćnih sudaca. Dopuštena je upotreba integrirane kombinacije prirodnih i umjetnih materijala.

- Propozicijama natjecanja mogu se odrediti dimenzije terena za igru (dužina graničnih crta) za pojedina natjecanja, unutar mjera navedenih u Pravilu 1.

Ovo pravilo pojašnjava kako pojedina natjecanja imaju pravo odrediti dužinu uzdužne i poprečne crte za svoje utakmice, ali unutar mjera navedenih u Pravilu 1.

- Udaljenosti na terenu mjere se od vanjskog ruba crta, s obzirom da su crte dio područja kojeg označuju.
- Položaj točke za izvođenje kaznenog udarca mjeri se od sredine točke do stražnjeg ruba gol-crte.
- Sve komercijalne reklame na terenu za igru moraju biti postavljene najmanje 1 metar od graničnih crta.
- Tijekom igre dozvoljeno je prikazivanje logotipova ili znakovlja Fifa-e, konfederacija, nacionalnih saveza, natjecanja, klubova ili drugih tijela na kutnim zastavicama, ali ne i komercijalno oglašavanje.

Zašto su nekomercijalni logotipovi dopušteni na kutnim zastavicama?

IFAB koristi isti standard kao i za lopte. Klub ili natjecanje smije imati svoj logo na zastavici (ali ne i koplju kutne zastavice) sve dok takav logotip nije komercijalan.

Zašto se predlaže da se utakmica odigra, čak i u slučaju kad bi nedostajala kutna zastavica?

IFAB želi potaknuti razvoj nogometa, osobito na najnižim razinama, pa ako nedostaje kutna zastavica utakmica bi se svedjedno trebala odigrati. Problem je kasnije potrebno prijaviti, ali barem su svi igrali utakmicu.

Logotipovi na mrežama na vratima.

IFAB podsjeća nacionalne saveze i konfederacije (i njihova natjecanja) da Pravilo 1 zabranjuje svaki oblik logotipa, znakovlja ili reklama na mrežama, vratima čak i ako su integrirani u mrežu (uključujući i logotip kluba).

Zabranjen je svaki oblik komercijalnog oglašavanja, stvarnog ili virtualnog, na terenu za igru, na tlu omeđenom mrežama na vratima, tehničkom prostoru ili prostoru za sudačke provjere

Video pomoć sucima (engl. VAR – video assistant technology)

Propozicijama natjecanja odobrava se korištenje Video pomoći sucima (VAR-sustav) na najvišim razinama natjecanja pod uvjetom potpune sukladnosti s protokolom Video pomoći sucima i zahtjevima za uvođenje.

Na utakmicama na kojima se koristi Video pomoć sucima (VAR- sustav), klub domaćin dužan je osigurati parkirno mjesto za reportažna kola, prostoriju za suce koji pružaju video pomoć sucu utakmice te najmanje jedan prostor za sudačke provjere.

Prostorija za suce koji pružaju video pomoć

Prostorijom za suce koji pružaju video pomoć smatra se prostorija u kojoj rade sudac i pomoćni suci koji pružaju video pomoć sucu utakmice te rukovoditelj usporene snimke; ta se prostorija mora nalaziti na stadionu (ili u njegovoj blizini). Ulazak u prostoriju za suce koji pružaju video pomoć, kao i komunikacija s njima, dopušten je samo autoriziranim osobama.

Prostor za sudačke provjere

Na utakmicama u kojima se koristi sustav za video pomoć sucima mora postojati najmanje jedan prostor za sudačke provjere, u kojem sudac utakmice obavlja provjeru snimke na terenu, a mora biti na vidljivoj lokaciji izvan terena za igru i jasno ozačen.

PRAVILO 2 - LOPTA

Sve lopte upotrijebljene u utakmicama službenih natjecanja u nadležnosti Fife ili konfederacija moraju nositi jedan od sljedećih certifikata:

- FIFA Quality PRO
- FIFA Quality
- IMS - INTERNATIONAL MATCH STANDARD

PRAVILO 3 - IGRAČI

- Nacionalni savezi mogu dopustiti najviše pet zamjena igrača (osim u prvom razredu natjecanja)

Broj zamjena, do najviše pet, koje se mogu koristiti u službenim natjecanjima odredit će FIFA, konfederacija ili nacionalni savez, osim za muška i ženska natjecanja u kojima se natječu prve momčadi klubova u najvišem razredu ili seniorske A-reprezentacije, gdje su moguće najviše tri zamjene.

Ovom izmjenom omogućeno je da FIFA, konfederacije i nacionalni savezi mogu dopustiti do najviše pet zamjena igrača u svim natjecanjima osim u najvišem razredu natjecanja.

Na utakmicama A-reprezentacija može se imenovati najviše dvanaest zamjenskih igrača, od kojih se može iskoristiti najviše šest.

Ovim se pojašnjava kako na prijateljskim utakmicama A-reprezentacija može biti imenovano najviše dvanaest zamjenskih igrača. To je u skladu s ograničenjem za natjecateljske utakmice te onemogućava nedostatak sjedećeg prostora u tehničkom prostoru.

- Propozicije natjecanja mogu dopustiti upotrebu dodatne zamjene u produžecima (čak i ako nisu iskorištene sve dopuštene zamjene)

Može li se izvršiti dodatna zamjena igrača u produžetku utakmice?

Dvogodišnje eksperimentiranje s dopuštenom četvrtom zamjenom u utakmicama u kojima se igraju produžeci pokazalo se uspješnim. Neovisno o maksimalnom broju dopuštenih zamjena u „normalnom vremenu“, ova promjena daje organizatorima natjecanja mogućnost u Propozicijama natjecanja dopustiti jednu dodatnu zamjenu tijekom produžetaka.

- Ne postoji ograničenje broja zamjena dozvoljenih u natjecanjima mlađih kategorija.

Maksimalni broj zamjena u natjecanjima mlađih kategorija, u Propozicijama natjecanja, određuje nacionalni savez. Ovo objašnjenje stoga omogućava korištenje više od pet zamjena u natjecanjima mlađih kategorija, ako je to propisano u Propozicijama natjecanja.

- Nacionalni savezi sada mogu dopustiti upotrebu povratnih zamjena u mlađim kategorijama, utakmicama veterana i osoba s invaliditetom

Korištenje povratnih zamjena, koje su već dopuštene u nogometu na najširoj osnovi (grassroots/rekreacija), prošireno je na mlađe kategorije, veterane i osobe s invaliditetom uz prethodno odobrenje nacionalnog saveza, konfederacije ili Fifa-e).

- Zamjena igrača izvršena na poluvremenu bez obavijesti sucu nije prekršaj za opomenu (žuti karton)

Ukoliko se zamjena igrača provodi na poluvremenu ili prije produžetaka, postupak zamjene mora biti dovršen prije nastavka utakmice. Ukoliko sudac nije obaviješten o zamjeni, navedeni zamjenski igrač može nastaviti igru, ne poduzimaju se disciplinske mjere, a slučaj se prijavljuje nadležnim tijelima.

Ovom izmjenom pojašnjava se, ako se izvrši zamjena igrača u navedenim trenucima, a da o tem nije obaviješten sudac, sudac igrača neće kazniti opomenom (žutim kartonom) već će slučaj prijaviti nadležnim tijelima.

- Zamjena mjesta igrača i vratara na poluvremenu bez obavijesti sucu nije prekršaj za opomenu (žuti karton)

Ukoliko igrač zamijeni mjesto s vratarem, za vrijeme trajanja igre, bez odobrenja suca, sudac:

- dopušta nastavak igre

- opominje obojicu igrača pri sljedećem prekidu igre, osim ukoliko se promjena dogodila na poluvremenu (uključujući produžetke) ili u razdoblju između kraja utakmice i početka produžetaka i/ili jedanaesteraca

Ovom izmjenom pojašnjava se, ako igrač izvrši zamjenu mjesta s vratarem u navedenim trenucima, bez obavješćavanja suca, sudac igrača neće kazniti opomenom (žutim kartonom) već će slučaj prijaviti nadležnim tijelima. Ako se to dogodilo za vrijeme trajanja igre, igrači će biti sankcionirani.

• Kako sada izgleda postupak zamjene igrača?

Igrač koji pri zamjeni napušta teren za igru mora izaći na najbližoj točki granične crte, osim ukoliko ga sudac drugačije uputi.

Kako bi se onemogućilo igrača koji će biti zamijenjen da „zadržava“ vrijeme polaganim izlaskom na središnjoj crti (što nije propisano Pravilima), igrač mora izaći na najbližoj točki (kao pri ozljedi) osim ako sudac pokaže drugačije, primjerice ukoliko igrač može brzo izaći na središnjoj crti, postoji sigurnosni problem ili igrač napušta teren za igru na nosilima.

Igrač mora odmah otići u tehnički prostor ili svlačionicu kako bi se izbjegli problemi sa zamjenskim igračima, gledateljima ili članovima sudačkog tima. Igrač koji krši smisao ovog Pravila treba biti sankcioniran zbog nesportskog ponašanja, tj. odugovlačenja s nastavkom igre.

Zamjena je dovršena kada zamjenski igrač uđe na teren za igru: od tog trenutka, igrač koji je izašao iz igre postaje zamijenjeni igrač, a zamjenski igrač postaje igrač te može izvesti bilo koji udarac za nastavak utakmice.

- Zamjenski igrači mogu izvesti bilo koji udarac za nastavak utakmice pod uvjetom da prvo uđu na teren za igru.

Ovo pravilo pojašnjava kako zamjenski igrač koji uđe na teren za igru može izvesti bilo koji udarac za nastavak utakmice, uključujući i udarac iz kuta te ubacivanje; “staru” formulaciju neki su pogrešno tumačili na način da prvo treba nastaviti igru kako bi zamjenski igrač mogao izvesti bilo koji udarac za nastavak utakmice.

- Utakmica ne može započeti ili nastaviti ako bilo koja momčad ima manje od sedam igrača.

Zašto važi da se utakmica ne može nastaviti ako je u momčadi manje od 7 igrača budući da je većina ljudi mislila da je to već dio Pravila?

Do sad je to bila samo preporuka IFAB da se utakmica ne nastavlja s manje od 7 igrača. Nacionalni savezi smjeli su prilagoditi pravilo, ali većina nije. Pravilo je uvijek govorilo da utakmica ne može početi s manje od 7 igrača, stoga je bilo logično da isto vrijedi i tijekom utakmice.

- Pojašnjena je situacija oko igrača isključenog prije/poslije početnog udarca.

Igrač koji je isključen:

- prije predaje popisa igrača momčadi ne smije biti imenovan na popisu u bilo kojoj ulozi
- nakon uvrštenja na popis igrača momčadi, a prije početka utakmice, može biti zamijenjen imenovanim zamjenskim igračem (tog zamjenskog igrača ne može se zamijeniti)
- nakon početka utakmice ne može biti zamijenjen.

Pravilo 5 sada dozvoljava sucu da ima pravo poduzeti disciplinske mjere, te ukoliko propozicije natjecanja dopuštaju privremeno isključiti igrača, od trenutka kada uđe na teren za igru radi pregleda terena prije utakmice do napuštanja terena za igru po završetku utakmice (uključujući i jedanaesterce).

- Izravni slobodni udarac (ili kazneni udarac) ako zamjenski igrač, zamijenjeni ili isključeni igrač/službena osoba ometa igru.
- Ukoliko je sudac zaustavio igru zbog ometanje igre koje je počinila:
 - službena osoba, zamjenski igrač, zamijenjeni igrač ili isključeni igrač, igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem ili kaznenim udarcem.
 - vanjski čimbenik, igra se nastavlja spuštanjem lopte

Rastući je problem ulazaka zamjenskih igrača/službenih osoba na teren za igru kako bi ometali igru ili suparnika, primjerice u prigodi za postizanje pogotka. To je vidljivo nepravedno, te je izravni slobodni udarac (ili kazneni udarac ukoliko se ometanje igre ili suparnika dogodi unutar vlastitog kaznenog prostora) primjerenija kazna.

Zašto se sada dosuđuje izravni slobodni udarac (ili kazneni udarac) ako zamjenski igrač, ili službeni predstavnik momčadi ometa akciju ili suparnika kad je to ranije bilo kažnjavano neizravnim slobodnim udarcem?

Sve veći problem postaje da zamjenski igrači koji se zagrijavaju iza vrata ili službeni predstavnici momčadi ometaju igru ili suparnika, te se njih mora obeshrabriti. Izravni slobodni udarac (ili kazneni udarac ako je ometanje igre ili suparnika počinjeno u vlastitom kaznenom prostoru) je vrlo ozbiljna sankcija – što je osobito bitno ako zamjenski igrač ili službena osoba uđe u kazneni prostor i spriječi postizanje pogotka. „Fair play“ navodi da kazneni udarac vraća propuštenu priliku za pogodak.

- Igrač koji uđe na teren za igru bez sučevog dopuštenja (ukoliko je dopuštenje potrebno) te ometa igru bit će sankcioniran izravnim slobodnim udarcem i odgovarajućom disciplinskom mjerom

Ukoliko igrač koji mora dobiti sučevo odobrenje za ponovni ulazak na teren uđe bez sučevog odobrenja, sudac mora:

- zaustaviti igru (ne odmah, ako igrač ne ometa igru ili člana sudačkog tima sudac će dozvoliti prednost)
- opomenuti igrača zbog ulaska na teren za igru bez odobrenja

Ukoliko sudac zaustavi igru, igra mora biti nastavljena:

- izravnim slobodnim udarcem s mjesta ometanja igre
- neizravnim slobodnim udarcem s mjesta gdje je bila lopta u trenutku zaustavljanja igre ukoliko nije bilo ometanja igre

Igrač koji ponovno uđe na teren za igru bez odobrenja suca, ukoliko je odobrenje potrebno (npr. zbog ozljede, zamjene obučee itd.) i ometa igru, dosuđuje se izravni slobodni udarac a igrač se sankcionira odgovarajućom disciplinskom mjerom (kao i zamjenski igrač, zamjenjeni igrač ili službena osoba momčadi koji ometaju igru ili suparnika).

Ukoliko je sudac dozvolio prednost i nije zbog ovog prekršaja zaustavio igru, igrača će opomenuti nakon prvog zaustavljanja igre. Igra se nastavlja zbog čega je bila zaustavljena.

Nije potrebno zahtijevati od igrača koji je počinio prekršaj da napusti teren za igru nakon opomene (žutog kartona).

- Ako nešto/netko (izuzevši igrača) dodirne loptu koja uđe u vrata, sudac može priznati pogodak ako dodir nije imao utjecaja na obrambene igrače.
- Ukoliko se lopta kreće prema vratima, a ometanje ne sprječava obrambenog igrača da igra loptom, pogodak se priznaje ako lopta uđe u vrata (čak i ako je postojao kontakt s loptom), osim ako lopta uđe u suparnička vrata.

Zašto sada sudac može priznati pogodak ako je netko, osim igrača, dirao loptu i ona je ušla u vrata?

To je „fair play“ promjena koja koristi načelo prednosti tako da ako netko ili nešto (a ne samo igrači) dira loptu, te lopta svejedno uđe u vrata, a obrambeni igrači nisu bili spriječeni u igranju loptom, pogodak bi trebao biti priznat kako se to očekuje u nogometu. Npr. ako zamjenski igrač/službena osoba pokuša spriječiti pogodak, ali lopta svejedno uđe u vrata, pogodak bi se prema „fair playu“ trebao priznati. Iznimka, kada se pogodak ne može priznati, je kada je postignut protiv suparnika.

- Ako pogodak bude postignut s dodatnom osobom na terenu, a sudac je potom nastavio igru, pogodak se priznaje i utakmica se nastavlja.

Ukoliko sudac nakon postignutog pogotka, a prije nastavka igre, uvidi kako je na terenu za igru u trenutku postizanja pogotka bila dodatna osoba:

- sudac neće priznati pogodak ako je dodatna osoba bila:
 - igrač, zamjenski igrač, zamijenjeni igrač, isključeni igrač ili službena osoba iz momčadi koja je postigla pogodak; igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem s mjesta na kojem se nalazila dodatna osoba;
 - vanjski čimbenik koji je utjecao na igru, osim ako se pogodak dogodio kako je ranije navedeno u podnaslovu “Dodatne osobe na terenu za igru”; igra se nastavlja spuštanjem lopte.

U svakom slučaju sudac mora uputiti dodatnu osobu da napusti teren za igru i primijeniti odgovarajuću disciplinsku mjeru.

Ukoliko sudac uvidi da je dodatna osoba bila na terenu za igru u trenutku postizanja pogotka, a igra je potom nastavljena, pogodak ne može biti poništen. Ukoliko je dodatna osoba još uvijek na terenu za igru, sudac mora:

- zaustaviti igru
- pobrinuti se da dodatna osoba napusti teren i primijeniti odgovarajuću disciplinsku mjeru
- nastaviti igru spuštanjem lopte ili slobodnim udarcem, prema potrebi

Sudac mora prijaviti slučaj nadležnim tijelima.

Ovo pravilo pojašnjava, ukoliko je pogodak postignut s dodatnom osobom na terenu za igru, te je igra nastavljena, kako sudac mora dopustiti nastavak igre i ne može poništiti pogodak ili “poništiti” razdoblje između postignutog pogotka i otkrića dodatne osobe.

Sada je da također usaglašena tehnička mjera - izravni slobodni udarac, bez obzira je li dodatna osoba u terenu za igru bila igrač, zamjenski igrač, zamijenjeni igrač, isključeni igrač ili službena osoba iz momčadi koja je postigla pogodak.

PRAVILO 4 – OPREMA IGRAČA

- Čarape – traka ili bilo koji materijal koji obavija vanjski dio čarape mora biti iste boje kao i dio čarape na koji se postavlja ili koji prekriva (slike ispod pokazuju što više neće biti dozvoljeno).

Zašto je objašnjenje, u kojem je korištena terminologija „ ljepljive trake na čarapama“, promijenjeno tako da uključuje druge materijale?

To je promijenjeno jer su igrači nosili/koristili materijale koji nisu bili ljepljive trake i koji su imali drugačiju boju od samih čarapa.

- Igrač koji slučajno izgubi dio obuće ili kostobran, mora ga zamijeniti što je prije moguće, a najkasnije kada lopta idući put izađe iz igre; ukoliko igrač prije toga igra loptom i/ili postigne pogodak, pogodak se priznaje.

Prihvatljivije je naznačiti kako obuća mora biti brzo zamijenjena, najkasnije kada lopta idući put izađe iz igre. Logično je da će se isto načelo primijeniti i za kostobrane.

- Igrač koji je napustio teren za igru kako bi popravio ili zamijenio opremu:
 - mora proći provjeru opreme kod bilo kojeg suca (suca, četvrtog suca, PS ili DPS) prije nego što dobije sučevo dopuštenje za povratak na teren, koje može dobiti i tijekom igre.

Zašto se igrač smije vratiti tijekom igre ako je mijenjao opremu?

Smatra se nesportskim da igrač koji je izišao van terena za igru da bi promijenio obuću, hlačice, dres itd... i kojega je provjerio jedan od članova sudačkog tima mora čekati prekid igre da bi se vratio na teren; to se ne dešava igraču koji se vratio nakon ozljede. Dopuštanje igraču (nakon provjere) da se vrati za vrijeme igre uklanjanje nesportsku situaciju koja je često uzrok sukoba između igrača i članova sudačkog tima; kako god, igrač mora čekati dozvolu suca da se vrati u igru.

Ovo pravilo nije jasno određivalo smije li se igrač koji odluči napustiti teren za igru (primjerice, kako bi promijenio obuću) vratiti na teren tijekom igre. Nova fraza omogućava četvrtom, pomoćnom ili dodatnom sucu provjeru ispravnosti opreme te, bez obzira na razlog napuštanja terena, tretira igrača na isti način kao da se vraća poslije ozljede. To je bolje za igru i smanjuje učestalost sukoba/nervozne.

Igrač koji je napustio teren za igru zbog problema sa opremom te se vrati bez sučevog odobrenja mora biti opomenut. Ako je igra zaustavljena radi opomene, dosuđuje se neizravni slobodni udarac na mjestu gdje se lopta nalazila u trenutku zaustavljanja igre, osim ukoliko je došlo do ometanja igre – tada se dosuđuje izravni slobodni udarac (ili kazneni udarac) na mjestu ometanja a počinitelju se izriče primjerena disciplinska mjera.

• Mogu li podmajice biti višebojne ili s uzorkom ukoliko su identične rukavu glavnog dresa?

Proizvođači opreme danas izrađuju podmajice s uzorkom čiji su rukavi jednaki rukavima glavnog majice; te podmajice trebaju biti dopuštene s obzirom da članovima sudačkog tima olakšavaju postupak donošenja odluka.

Podmajice moraju biti:

- jednobojne i u boji glavne boje na rukavu majice ili
- s uzorkom/u bojama koji u potpunosti odgovara rukavu majice

- Podhlačice ili tajice moraju biti u boji glavne boje kratkih hlačica ili najnižeg dijela kratkih hlačica – igrači iste momčadi moraju nositi istu boju.

Igrač na (lijevoj strani slike) može obući svijetlo zelene ili crne podhlačice/tajice ali cijela momčad mora obući istu boju.

Zašto Pravilo napominje donji rub sportskih hlačica u odnosu s bojom tajica/podhlačica?

Pravilo bi trebalo biti relevantno prema modernom nogometu i budući da se danas dizajniraju hlačice s donjim rubom drugačije boje očito je da podhlačice/tajice mogu biti boje hlačica ili ruba hlačica, ali cijela momčad mora nositi istu boju.

- Vratarske kape, ukoliko se koriste, nisu uvrštene u Pravilu 3 na popis ograničenja za pokrivala za glavu

Elektronička komunikacija

Upotreba bilo kakvog oblika elektroničke komunikacije službenim osobama momčadi dopuštena je ukoliko je izravno povezana sa zdravljem ili sigurnošću igrača, ili u taktičko/trenerske svrhe, no isključivo se smije koristiti mala, prijenosna, ručna oprema (npr. mikrofoni, slušalice, mobilni/pametni telefon, pametni sat, tablet, laptop). Službena osoba koja koristi neodobreni uređaj ili se zbog upotrebe elektroničko-komunikacijske opreme ponaša na neprikladan način sudac će mu pokazati crveni karton bit će udaljena iz tehničkog prostora.

S obzirom da nije moguće spriječiti komunikaciju iz tehničkog prostora ili prema njemu, te je razumljiva potreba za razmjenom informacija vezanih za taktičke/trenerske odluke ili dobrobit igrača (ali ne i za odluke članova sudačkog tima), fokus se pomiče na ponašanje koje proizlazi iz upotrebe takve opreme.

Ukoliko se na utakmicama službenih natjecanja u nadležnosti Fife, konfederacija ili nacionalnih saveza nosi tehnologija kao dio elektroničkog sustava mjerenja i praćenja (EPTS), organizator natjecanja mora osigurati da tehnologija pričvršćena na igračevu opremu nije opasna, te da se podaci iz EPTS-a (koji imaju FIFA oznaku kvalitete) mogu primati u tehničkom prostoru tijekom utakmice.

- Detaljne smjernice o svemu što se smije ili ne smije nalaziti na opremi igrača. Ove smjernice pomažu organizatorima natjecanja, nacionalnim savezima, konfederacijama i Fifi pri odlučivanju o svemu što smije ili ne smije biti vidljivo na opremi igrača, a propisuju se u Propozicijama natjecanja.

PRAVILO 5 - SUDAC

- Odluke suca – mišljenje i slobodna procjena.

Sudac će donijeti najbolje moguće odluke u skladu sa svojim mogućnostima, poštujući Pravila nogometne igre i “u duhu igre”, te će odluke biti utemeljene na mišljenju suca koji ima slobodu poduzeti odgovarajuće mjere u okviru Pravila nogometne igre.

- Pojam “u duhu igre” sada se pojavljuje i u Pravilima nogometne igre.

Pravila nogometne igre pozivaju se i na “mišljenje suca” te “slobodnu procjenu suca”, stoga ova izjava uklanjanja potrebu čestog navođenja fraze “po mišljenju suca/po slobodnoj procjeni suca”. Pojam “u duhu igre” sada se pojavljuje i u Pravilima nogometne igre.

Zašto Pravilo spominje „u duhu igre“?

Suci bi trebali primjenjivati Pravila korektno, ali s osjećajem i “zdravim razumom”, kako bi stvorili pozitivnu atmosferu na terenu. Vrlo je bitno da suci vode igru na način da to pridonosi utakmici i bude u 'simpatiji' s emocijama i potrebama svake utakmice, bez obzira na razinu igre. Na nižim razinama nogometa, sudac bi trebao koristiti “zdrav razum” pri procjeni treba li se utakmica nastaviti ako postoji manji problem s opremom ili terenom. IFAB vjeruje da bi sudac trebao dopustiti da se utakmica odigra ako nema opasnosti da se sudionici ozlijede.

- U PNI posebno je istaknuto da se odluke sudačkog tima uvijek moraju poštovati.

Odluke suca o činjenicama vezanima za igru, uključujući i odluku o postizanju pogotka te konačnom ishodu utakmice, konačne su. Odluke suca, kao i svih drugih članova sudačkog tima, uvijek se moraju poštovati (čak i kada nisu ispravne).

- Sudac ne može promijeniti svoju odluku ako shvati da nije ispravna ili prema upozorenju drugog člana sudačkog tima ukoliko je igra po zaustavljanju nastavljena ili ako je sudac označio kraj prvog ili drugog poluvremena (uključujući produžetke) te napustio teren za igru, ili je prekinuo utakmicu.

• Sudac ne može promijeniti odluku o nastavku igre nakon što je igra nastavljena. Pod kojim okolnostima sudac može pokazati žuti ili crveni karton za raniji incident?

Član sudačkog tima ponekad uoči/ukaže na prekršaj za žuti ili crveni karton (npr. pomoćni sudac signalizira/maše zastavicom zbog nasilnog ponašanja u igri bez lopte), ali sudac to ne uoči ili ne čuje komunikaciju prije nego što je igra nastavljena. Sudac još uvijek može poduzeti odgovarajuće disciplinske mjere, ali ne primjenjuje nastavak igre povezan s prekršajem.

Zašto se napomena „napustio teren po završetku poluvremena“ dodala kao objašnjenje kada sudac više ne može promijeniti odluku?

Ovo pravilo pojašnjava kako odluka ne može biti promijenjena nakon što sudac označi kraj poluvremena i napusti teren za igru, čak i ako se pojavi nova informacija, primjerice tijekom odmora između poluvremena.

To je dodano jer se znalo desiti da suci tijekom odmora pogrešno izmjenili odluku koja je donesena prije završetka poluvremena (jer se tvrdilo da igra nije bila ponovno počela).

- Kada se istovremeno dogodi više prekršaja, sudac kažnjava teži prekršaj u smislu:
 - sankcioniranja,
 - nastavka igre,
 - fizičke oštine ili
 - taktičkog utjecaja.

Zašto se dio Pravila 5, koji se odnosi na više istovremeno počinjenih prekršaja, promijenio?

„Staro“ Pravilo kaže da ako više igrača počine prekršaj u isto vrijeme igru treba ponovno započeti spuštanjem lopte. Kako god, u nogometu bi bilo vrlo neobično da kada je igrač u posjedu lopte, a suparnik počinio ozbiljan prekršaj i bude isključen, da se nakon toga igra nastavi spuštanjem lopte.

Nogomet bi očekivao, a i u zdravom razumu je, da kada se istovremeno dogodi više prekršaja, sudac kažnjava teži prekršaj u smislu sankcioniranja, nastavka igre, fizičke oštine ili taktičkog utjecaja. Odluka o tome koji je najozbiljniji prekršaj ovisi o:

- **Disciplinskoj kazni** – npr. isključenje je teža kazna od opomene
- **Ponovnom početku igre** – prekršaj za izravan slobodan udarac teži je od prekršaja za neizravan slobodan udarac
- **Prirodi prekršaja** – prekršaj startom teži je od igranja rukom ili povlačenja za dres
- **Taktičkom učinku** – prekršaj koji zaustavlja protivnički napad teži je od prekršaja koji zaustavlja vlastiti napad

Ne bi trebalo igrati ulogu koliko je igrača ili iz koje momčadi počinilo prekršaje, već treba kazniti najteži prekršaj. Ista je promjena uključena u Pravilo 14.

- Sudac ima ovlasti poduzimanja disciplinskih mjera od pregleda terena prije utakmice (vidi Pravilo 3).

Zašto sada sudac može isključiti igrača ili službenu osobu prije početka utakmice?

Ukoliko igrač ili službena osoba počine prekršaj za isključenje prije ulaska na teren za igru na početku utakmice, sudac ima pravo zabraniti igraču ili službenoj osobi sudjelovanje u utakmici.

Takva odluka, da sudac može isključiti igrača ili službenu osobu zbog ozbiljnog prekršaja počinjenog tijekom zagrijavanja ili u tunelu prije izlaska na teren, modernizira Pravila, a ne da, kao do sada, samo može prijaviti prekršaj. Primjerice, ako se dvojica igrača sukobe u tunelu ili tijekom zagrijavanja za utakmicu, logično je da im se ne dopusti sudjelovanje u igri jer bi to predstavljalo rizik za kontrolu utakmice, te ne bi bilo dobro za promociju sporta.

Zašto sudac može isključiti igrača ili službenu osobu, a ne ih kazniti opomenom, prije početka utakmice?

Prekršaji za isključenje su ozbiljni prekršaji zbog kojih igrači ili službene osobe koji ih počine ne bi trebali sudjelovati u utakmici. No, bilo bi komplicirano kada bi bilo moguće opomenuti igrače ili službene osobe prije utakmice, jer gledatelji, mediji i ostali ne bi znali da je igrač bio kažnjen kada utakmica počne. Bolje je da se takvi prekršaji prijave, jer opomene ne mogu biti pokazane prije početka utakmice ili prenesene u tijek utakmice.

- Sudac ima pravo pokazati žute ili crvene kartone te ukoliko propozicije natjecanja dopuštaju privremeno isključiti igrača, od ulaska na teren za igru na početku utakmice pa sve dok utakmica ne završi, uključujući i stanku između poluvremena, produžetke i jedanaesterce.

Ovo (u skladu s Pravilom 5) pojašnjava kako sudac može koristiti žute i crvene kartone tek po ulasku na teren za igru na početku utakmice. Nacionalni savezi sada mogu odobriti privremena isključenja igrača u mlađim kategorijama, utakmicama veterana, osoba sa invaliditetom i nogometu na najširoj osnovi (grassroots/ rekreacija).

• Može li službenoj osobi biti pokazan žuti ili crveni karton zbog nesportskog ponašanja?

Eksperiment sa žutim i crvenim kartonima za neprimjereno ponašanje službene osobe bio je uspješan i otkrio je mnogo korisnih aspekata na svim razinama, uključujući i situacije u kojima se mladi suci moraju nositi s „teškim“ starijim trenerima. Ukoliko službena osoba koja je počinila prekršaj ne može biti identificirana, glavnoj službenoj osobi (obično glavni trener) u tehničkom prostoru biti će pokazan žuti ili crveni karton (kao odgovorna osoba za ostale službene osobe).

- Član liječničkog osoblja, koji počini prekršaj za isključenje, može ostati pružati pomoć igračima ukoliko momčadi nije raspoloživ niti jedan drugi član liječničkog osoblja

Član liječničkog osoblja koji bi trebao biti udaljen iz tehničkog prostora svoje momčadi i dalje smije ostati pružati pomoć ozlijeđenim igračima ukoliko nije raspoloživ niti jedan drugi član liječničke službe; prekršaj se prijavljuje nadležnom tijelu.

- Igrač ozlijeđen prekršajem zbog kojega je počinitelj opomenut ili isključen (preoštara prekršaj ili ozbiljan prekršaj s upotrebom pretjerane snage), pod uvjetom da igraču bude brzo pružena pomoć, može ostati na terenu za igru.

U načelu, prihvatljivo vrijeme koje možemo smatrati brzim ukazivanjem pomoći ne bi trebalo biti duže od onog koje je inače potrebno da liječničko osoblje uđe u teren i procijeni ozljedu. Razlika je u trenutku kada bi sudac običavao zatražiti od liječničkog osoblja i ozlijeđenog igrača da napuste teren za igru, sada u tom trenutku liječničko osoblje napušta teren, ali igrač može ostati ili napušta teren radi daljnjeg pružanja pomoći. Sudac se savjetuje da informira ozlijeđenog igrača i liječničko osoblje o mogućnosti brzog tretmana ako želi ostati u igri. U prvom trenutku, zbog mogućnosti „brzog tretmana“, sudac neće pokazati signal za ulazak nosila. Općenito se smatra nepoštenim da igrač koji ostane ozlijeđen težim prekršajem, a pritom na teren uđu liječnik ili fizioterapeut, mora napustiti teren za igru i tako momčad koja je počinila prekršaj stekne brojčanu prednost. Kao opća smjernica nastavak igre ne bi trebao biti odgođen za više od 20 do 25 sekundi nakon trenutka kada su svi spremni nastaviti igru. Sudac mora u potpunosti nadoknaditi vrijeme prekida.

• Može li izvođač primiti liječničku pomoć, ukoliko je dosuđen kazneni udarac, i potom ostati na terenu kako bi izveo kazneni udarac?

Ukoliko izvođač kaznenog udarca treba liječnički pregled/pomoć, nije pošteno da mora napustiti teren i ne može izvesti kazneni udarac.

Pravilo se prije mnogo godina promijenilo tako da zabranjuje tretman na terenu za igru, kako bi se spriječilo igrače, koji se ponašaju nesportski, tako što se pretvaraju da su ozlijeđeni kako bi zaustavili tijek igre, trošili vrijeme itd... Zašto se to sada promijenilo?

IFAB se ne želi vratiti prijašnjim vremenima kada se događalo takvo ponašanje, ali također je nepošteno da kada igrač bude ozlijeđen prekršajem koji se kažnjava opomenom ili isključenjem i zbog toga mora napustiti teren za igru, da momčad koja je počinila prekršaj dobije brojčanu prednost. Ova promjena je pokušaj da se postigne 'fair play' ravnoteža ali odluka/procjena liječničkog osoblja treba biti brza, jer će u suprotnom ozlijeđeni igrači svedeno biti udaljeni sa terena za igru.

- Pravilo pojašnjava koju opremu smije koristiti sudac i ostali članovi sudačkog tima na terenu - zabranjeno je nošenje nakita ili bilo koje druge elektroničke opreme, uključujući kamere.

Zašto je navedena oprema suca?

Oprema suca je navedena iz razloga da se razjasni koju opremu sudac mora imati i koju opremu mu Nacionalni savez može dopustiti da koristi. Također je važno razjasniti da se nikakva elektronička oprema koja nije spomenuta u Pravilu 5, **NE SMIJE** koristiti, npr. mikrofoni i kamere (osim opreme za komunikaciju s drugim članovima sudačkog tima).

- Nacionalni savezi mogu dopustiti privremena isključenja (eng. sin bin) za neke/sve opomene (žute kartone) u mlađim kategorijama, utakmicama veterana, osoba s invaliditetom i u nogometu na najširoj osnovi – grassroots/ rekreacija.

VAR-sudac

- Uputa o VAR-sucima (VAR) i pomoćnicima VAR-sudaca (AVAR) te sučevim mogućnostima upotrebe video-snimke pri donošenju odluke u sklopu sustava za video-pomoć (VAR-sustava)

VAR-sudac može pomoći sucu samo u slučaju „jasne i očigledne pogreške“ ili „propuštenog ozbiljnog incidenta“, koji se odnose na:

- **pogodak/nema pogotka**
 - prekršaj momčadi koja napada u pripremi akcije za postizanje pogotka ili tijekom postizanja pogotka (igranje rukom, prekršaj, zaleđe itd.)
 - lopta izvan igre prije postizanja pogotka
 - odluke o pogotku/nema pogotka
 - prekršaj vratara i/ili izvođača pri izvođenju kaznenog udarca ili prerani ulazak u kazneni prostor napadača ili braniča koji se izravno sudjeluje u igri ukoliko se kazneni udarac odbije od vratnice, grede ili vratara
- **kazneni udarac/nema kaznenog udarca**
 - prekršaj momčadi koja napada u pripremi akcije za postizanje pogotka ili tijekom postizanja pogotka (igranje rukom, prekršaj, zaleđe itd.)
 - lopta izvan igre prije incidenta
 - mjesto prekršaja (unutar ili izvan kaznenog prostora)
 - neispravno dosuđen kazneni udarac
 - nesankcionirani prekršaj za kazneni udarac
- **izravni crveni karton (ne drugu opomenu)**
- **pogrešni identitet, kada sudac opomene ili isključi pogrešnog igrača momčadi koja je skrivila prekršaj**

VAR-sudac koristit će usporenu snimku/usporene snimke incidenta kako bi pomogao sucu. Sudac će donijeti konačnu odluku koja može biti utemeljena isključivo na informaciji primljenoj od VAR-suca i/ili na izravnom sučevom pregledu usporene snimke (provjera na terenu).

Osim u slučaju „propuštenog ozbiljnog incidenta“, sudac (i drugi članovi sudačkog tima na terenu, gdje je potrebno) uvijek mora donijeti odluku (uključujući i odluku o mogućem nesankcioniranju potencijalnog prekršaja); ta se odluka ne mijenja osim ako se radi od „jasnoj i očiglednoj pogrešci“.

Može li sudac izvršiti pregled video-snimke nakon nastavka igre?

Sucu je dozvoljeno da koristi informacije s video snimke čak i ako je igra već nastavljena.

Ukoliko je igra bila zaustavljena te nastavljena, sudac može pregledati video-snimku pa poduzeti odgovarajuće disciplinske mjere samo u slučaju pogrešnog identiteta ili potencijalnog prekršaja za isključenje utemeljenog na nasilnom ponašanju, pljuvanju, ugrizu ili izrazito agresivnim, uvredljivim i/ili pogrđnim gestikulacijama.

• Sudac napusti teren za igru radi pregleda snimke (VAR) ili kako bi pozvao igrače natrag na teren na kraju poluvremena. Može li odluka još uvijek može biti promijenjen?

Ukoliko sudac na kraju poluvremena odlazi u prostor za pregled snimke (RRA) ili traži od igrača da se vrate na teren za igru, odluka može biti promijenjena ako se prekršaj dogodio prije kraja poluvremena.

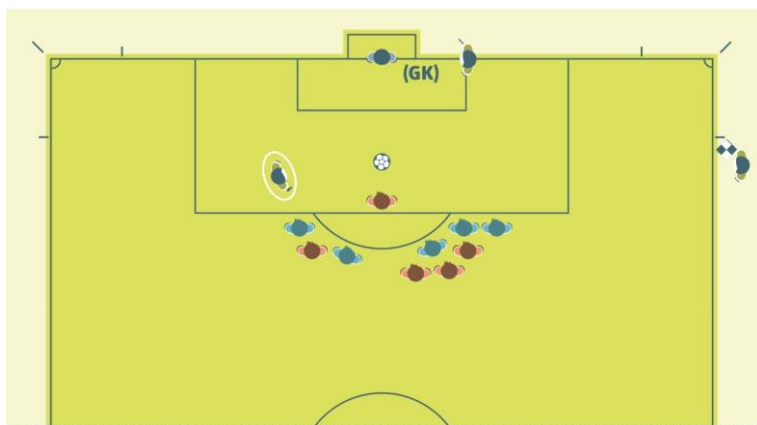
PRAVILO 6 – OSTALI ČLANOVI SUDAČKOG TIMA

- Na utakmicama mogu biti imenovani i ostali članovi sudačkog tima (dva pomoćna suca, četvrti sudac, dva dodatna pomoćna suca, pričuvni pomoćni sudac, VAR-sudac i najmanje jedan pomoćnik VAR-suca. Oni pomažu sucu kontrolirati utakmicu u skladu s PNI, ali konačnu odluku donosi sudac.
- Dužnosti svih ostalih članova sudačkog tima sada su uvrštene u ovo Pravilo - više detalja o uobičajenim dužnostima sudačkog tima.
- Stvorena je razlika između članova sudačkog tima „na terenu“ i članova sudačkog tima zaduženih za pregled video-snimke.

Sudac, pomoćni suci, četvrti sudac, dodatni pomoćni suci i pričuvni pomoćni sudac smatraju se članovima sudačkog tima „na terenu“.

VAR-suci i pomoćnici VAR-sudaca smatraju se članovima sudačkog tima zaduženima za video-snimke te pomažu sucu u skladu s VAR-protokolom, koji je utvrdio IFAB.

- Propozicije natjecanja moraju jasno regulirati tko mijenja člana sudačkog tima ukoliko nije u mogućnosti početi ili nastaviti utakmicu te sve pripadajuće promjene.
- Ukoliko su u sudačkom timu i dodatni pomoćni suci, a izvodi se kazneni udarac, dodatni pomoćni sudac mora biti postavljen na sjecištu poprečne crte i crte vratarevog prostora, dok se pomoćni sudac nalazi u liniji s točkom za izvođenje kaznenog udarca (ujedno i linijom zaleđa).

Koja je ispravna pozicija za pomoćnog suca kod izvođenja kaznenog udarca kada sudjeluju DPS?

DPS jer pozicioniran na gol crti, na **sjecištu poprečne crte i crte vratarevog prostora**, kako bi pratio kretanja vratara i kako bi prosudio je li cijela lopta prešla gol crtu, a PS zauzima poziciju u zamišljenoj liniji s točkom za izvođenje kaznenog udarca, budući da je to ujedno i linija zaleđa. Ako se lopta odbije od vratara ili vratnice, PS je u poziciji da prosudi je li došlo do kažnjivog zaleđa.

- Pravilo uključuje dijagrame znakova koje PS i DPS može upotrebljavati.

PRAVILO 7 – TRAJANJE UTAKMICE

- Navodi više razloga za nadoknadu vremena (npr. “medicinske stanke”, kako su postale važeće unutar Pravila).

Zašto su medicinske stanke dodane u razloge zbog kojih može doći do nadoknade vremena na kraju poluvremena?

To je dodano iz razloga što je dokazano da je u nekim vremenskim uvjetima redovita konzumacija napitaka vrlo bitna za igrače. Posebno su istaknute dopuštene medicinske stanke, kako bi postale važee unutar Pravila te propisane Propozicijama natjecanja.

Sudac određuje nadoknadu vremena u svakom poluvremenu, za vrijeme izgubljeno zbog:

- zamjena
- pregleda ozlijeđenog igrača i/ili iznošenja igrača s terena za igru
- traćenja vremena
- disciplinskih mjera
- medicinskih stanki u skladu s propozicijama natjecanja, npr stanki za osvježenje pićem i stanki za rashlađenje
- bilo kojeg drugog razloga, uključujući i bilo koju značajniju odgodu nastavka igre (primjerice, zbog proslave pogotka)

Četvrti sudac pokazat će minimalnu nadoknadu vremena, prema odluci suca, na kraju posljednje minute svakog poluvremena. Nadoknadu vremena sudac može produžiti, ali ne i skratiti.

Objašnjenje razlike između stanke za rashlađenjem tijela i stanke za osvježenje pićem

- U interesu sigurnosti igrača, propozicije natjecanja mogu u određenim vremenskim uvjetima (npr. visoka vlaga i temperatura) dopuštati stanke za rashlađenje (u trajanju od 90 sekundi do 3 minute), kako bi se snizila tjelesna temperatura; one se razlikuju od stanki za osvježenje pićem (najviše jedna minuta), koje služe za rehidraciju.

- Kratak predah za osvježenje pićem – koji ne bi trebao trajati dulje od jedne minute, dopušten je i na poluvremenu između produžetaka.

Razmatrajući dobrobit igrača, smisleno je dopustiti igračima kratki predah za osvježenje pićem na poluvremenu između produžetaka; predah ne služi za davanje trenerskih uputa (komercijalni predah).

- Vrijeme „izgubljeno“ na predahu za osvježenje pićem i stanke za rashlađenje te provjere/preglede putem VAR-sustava mora biti nadoknađeno.

PRAVILO 8 – POČETAK I NASTAVAK IGRE

- Slobodni udarci (izravni ili neizravni), kazneni udarci, ubacivanja, udarci s vrata i udarci iz kuta ostali su načini nastavka igre (prije su bili spomenuti samo početni udarac i spuštanje lopte).

- Nelogično je (pogotovo osobama koje nisu suci) da Pravilo o nastavku igre sadrži samo početni udarac i spuštanje lopte, stoga su navedeni i ostali načini nastavka igre.

- Lopta mora biti udarena i **jasno/očito** pomaknuta kako bi bila u igri, kod svih nastavaka igre.

Što znači jasno/očito pomakne?

Rastući je 'fair play' problem, posebno kod izvođenja udarca iz kuta, da igrač samo dotakne loptu i onda se nesportski pretvara da lopta nije u igri tako da suigrač može doći, uzeti loptu, i nastaviti prema kaznenom prostoru.

Pravilo sada kaže; dok se lopta **jasno/očito** ne pomakne ona nije u igri; stoga, tek kada se **jasno/očito** pomakne, ona je u igri, suparnik smije prići bliže 9.15 m i igrati loptom ili utjecati na igru.

• **Može li momčad koja pobijedi u bacanju novčića izabrati izvođenje početnog udarca?**

Posljednje promjene Pravila učinile su početni udarac dinamičnijim (npr. izravno iz početnog udarca može biti postignut pogodak) stoga kapetani koji pobijede u bacanju novčića mogu izabrati izvođenje početnog udarca.

- Lopta iz početnog udarca može biti udarena u bilo kojem smjeru.

Sudac mora biti siguran da se svi igrači nalaze na vlastitoj polovici terena za igru, osim izvođača početnog udarca koji može stajati u suparničkoj polovici terena za igru.

Na početku utakmice, izvođač početnog udarca može stajati na suparničkoj polovici terena za igru. „Novi“ je početni udarac (odigravanje lopte unatrag) učestala pojava, no izvođač često mora zakoračiti u suparničku polovicu kako bi izveo početni udarac; nova formulacija to dopušta.

Kao i u drugim Pravilima, lopta se mora jasno kretati kako bi se zaustavila praksa pri kojoj igrači samo dotaknu loptu i potom se nesportski pretvaraju kako udarac nije izveden.

Može li početni udarac biti izveden unatrag?

Može. Početni udarac se sada može izvesti u bilo kojem smjeru i od suca se očekuje da se svi igrači nalaze na vlastitoj polovici terena za igru, osim izvođača početnog udarca koji može stajati u suparničkoj polovici terena za igru. Ako početni udarac izravno uđe u vrata igrača koji ga izvodi, dosuđuje se udarac iz kuta za suparničku momčad. Suci bi trebali djelovati proaktivno prije izvođenja početnog udarca i kratko upozoriti igrače, kako bi izbjegli nepravilno izvođenje početnog udarca.

• **Kakav je postupak spuštanja lopte ako se lopta u trenutku zaustavljanja nalazila ili je posljednji dodor bio u kaznenom prostoru, a kakav ako se to dogodilo na drugom dijelu terena za igru?**

Dosadašnji postupak spuštanja lopte često je vodio do „umjetnog“ nastavka igre koji se nepošteno „iskorištavao“ (npr. ispucavanje lopte izvan terena duboko u suparničkoj polovici) ili do agresivnog sukoba. Vraćanje lopte momčadi koja je posljednja igrala loptom vraća ono što je „izgubljeno“ zaustavljanjem igre, osim u kaznenom prostoru gdje je jednostavnije vratiti loptu vrataru. Kako bi se onemogućilo stjecanje nepoštenih prednosti, svi igrači iz obje momčadi, osim igrača koji prihvata loptu, moraju biti udaljeni najmanje četiri (4) metra.

Sudac spušta loptu za vratara momčadi koja se brani u njezinom kaznenom prostoru, ukoliko je, u trenutku zaustavljanja igre:

- lopta bila u kaznenom prostoru ili
- posljednji dodir lopte bio u kaznenom prostoru.

U svim drugim slučajevima, sudac spušta loptu za jednog igrača momčadi koja je posljednja dodirнула loptu na mjestu gdje je lopta posljednje dodirнула igrača, vanjskog čimbenika ili člana sudačkog tima. Svi drugi igrači (iz obje momčadi) moraju biti udaljeni najmanje 4 metra od lopte sve dok lopta bude u igri. Lopta je u igri kada dotakne tlo.

PRAVILO 9 – LOPTA U IGRI I IZVAN IGRE

- Lopta je u igri u bilo kojem drugom trenutku, uključujući i kada:
 - dodirne bilo kojeg člana sudačkog tima (a cijela lopta nije napustila granice terena za igru prilikom kontakta sa loptom);
 - se odbije od stupa vrata, grede ili koplja kutne zastavice te ostane unutar terena za igru.

Je li lopta u igri ako se odbije od PS ili DPS?

Suci su dio igre i ako lopta pogodi suca, a pritom ne prijeđe cijela preko graničnih crta, smatra se da je i dalje u igri – to se ne odnosi samo na suca već i na PS i DPS (čak i ako su van terena) budući da se mora procijeniti je li lopta cijela prešla preko crte.

• U kojim slučajevima, kada lopta dodirne suca ili drugog člana sudačkog tima, sudac treba zaustaviti igru ?

Može biti vrlo nepošteno stekne li momčad prednost ili postigne pogodak nakon što je lopta dodirnula člana sudačkog tima, pogotovo suca. Sudac mora zaustaviti igru ako lopta dodirne člana sudačkog tima, **ostane u igri** i:

- momčad započne obećavajući napad
- lopta izravno uđe u vrata ili
- se promijeni momčad u posjedu lopte

U svim tim slučajevima igra se nastavlja spuštanjem lopte.

PRAVILO 10 – ODREĐIVANJE ISHODA UTAKMICE

- Postupci za određivanje pobjedničke momčadi

Kada propozicije natjecanja zahtijevaju pobjedničku momčad nakon neriješenog ishoda ili po završetku dvoboja kod kuće i u gostima, dopušteni su samo sljedeći postupci određivanja pobjedničke momčadi:

- pravilo pogodaka u gostima
- dva jednaka dijela produžetaka od najviše po 15 minuta
- jedanaesterici

Može se primijeniti kombinacija navedenih postupaka.

Produžeci se moraju odigrati u dva jednaka dijela od najviše po 15 minuta te da je dopušteno primijeniti kombinaciju različitih postupaka kako bi se odredio pobjednik.

- Ukoliko ne postoje druge okolnosti (poput stanja travnjaka, sigurnosti, itd.), sudac baca novčić kako bi odredio na koja će se vrata izvoditi jedanaesterci.

Izbor vrata na koja će se izvoditi jedanaesterci je isključivo odgovornost suca i ne može biti prepušten kapetanu bilo koje momčadi. Jedna strana novčića predstavlja jedna vrata, dok druga strana predstavlja druga vrata. Bacanjem novčića sudac određuje na koja će se vrata udarci izvoditi.

- Sudac baca novčić drugi puta kako bi se odredilo koja će momčad izvesti prvi jedanaesterac.

Zašto Pravilo 10 sada kaže da sudac mora baciti novčić da bi odredio na koja vrata će se izvoditi jedanaesterci?

Sucu nije jednostavno odlučiti na koja vrata će se izvoditi jedanaesterci, posebno ako su na jednoj strani navijači jedne momčadi, a na drugoj druge. Kada nema drugih uvjeta (sigurnost, stanje zemlje itd.) bacanje novčića je najbolja „fair play“ metoda i konzistentna je pri odlučivanju na koju će stranu koja momčad napadati početkom utakmice. Ovu praksu su već koristili senzibilni suci.

- Pozicioniranje sudačkog tima kod izvođenja jedanaesteraca.

Položaj je jednog pomoćnog suca na sjecištu poprečne crte i crte vratarevog prostora. Drugi pomoćni sudac mora se nalaziti unutar središnjeg kruga kako bi kontrolirao igrače (slika 1). Ukoliko su u sudačkom timu i dodatni pomoćni suci, njihov je položaj na oba sjecišta poprečne crte i crte vratarevog prostora, s lijeve i s desne strane vrata, dok se oba pomoćna suca nalaze unutar središnjeg kruga (slika 2). Četvrti sudac zadužen je za kontrolu ponašanja u tehničkom prostoru.

Slika 1

Slika 2

- Pozicioniranje sudačkog tima kod izvođenja jedanaesteraca kod upotrebe GLT-e (slika ispod).

- Vratar koji nije u mogućnosti nastaviti prije ili tijekom izvođenja jedanaesteraca može biti zamijenjen igračem koji je izuzet kako bi se ujednačio broj igrača ili, ukoliko momčad nije iskoristila maksimalno dopušteni broj zamjena propisanih u Propozicijama natjecanja, imenovanim zamjenskim igračem, ali zamijenjeni vratar ne može dalje sudjelovati u igri i ne može izvoditi jedanaesterac. Ukoliko je vratar već izveo jedansterac, njegova zamjena ne može izvoditi jedansterac sve do sljedećeg niza izvođenja udarca.

Kada se vratara, tijekom izvođenja jedanaesteraca, može zamijeniti i tko ga može zamijeniti?

Vratar se može zamijeniti u bilo kojem trenutku. Zamijeniti ga može igrač kojemu je dozvoljeno da izvede jedanaesterac, zamjenski igrač (ako momčad nije iskoristila maksimalan broj izmjena) ili igrač koji je izuzet od izvođenju jedanaesterca kako bi broj izvođača ostao isti u obje momčadi. Vratar kojeg je zamijenio jedan od izvođača smije izvesti udarac. Ako je vratara zamijenio zamjenski igrač ili igrač izuzet od izvođenja jedanaesterca, vratar ne može izvoditi jedanaesterac i dalje sudjelovati u igri.

- Jedanaesterce smiju izvoditi samo igrači koji se na kraju utakmice nalaze na terenu za igru ili su privremeno izvan njega (ozljeda, popravljanje opreme, itd.).

Može li ozlijeđeni igrač koji je tijekom posljednjeg zvižduka izvan terena za igru na liječničkom tretmanu pristupiti izvođenju jedanaesteraca?

Da, može. Bilo koji igrač koji je privremeno izvan terena zbog valjanog razloga (ozljeda, promjena opreme...) ima pravo sudjelovati u izvođenju jedanaesteraca. Ipak, nakon posljednjeg zvižduka momčad nema pravo napraviti izmjenu.

- Ako na kraju utakmice, a prije ili za vrijeme izvođenja jedanaesteraca, jedna momčad ima više igrača od suparničke momčadi, ta momčad mora smanjiti broj igrača na jednaki broj igrača koliko ima suparnik, a sudac mora biti upoznat s imenima i brojevima igrača koji se izuzimaju iz izvođenja.

Zašto obje momčadi trebaju imati jednak broj igrača tijekom izvođenja jedanaesteraca, a ne samo na početku?

Ako jedna momčad ima 10 igrača, dok druga ima 11, momčad sa 10 igrača će imati prednost jer će im to omogućiti da njihov najbolji igrač izvede svoj drugi udarac dok „najgori“ (jedanaesti) igrač druge ekipe izvodi svoj prvi udarac. Ovaj princip se prije primjenjivao samo prije izvođenja jedanaesteraca, ali je logično da se primjenjuje i tijekom izvođenja. Koristi se ako momčad „izgubi“ igrača ili zbog bolesti/ozljede ili zbog isključenja.

- Svaka je momčad odgovorna za odabir redoslijeda igrača s pravom izvođenja koji će izvoditi jedanaesterce. Sudac ne mora biti upoznat s redoslijedom.

Zašto sudac ne mora znati redoslijed i brojeve igrača koji izvede jedanaesterce prije nego što počne izvođenje?

Redoslijed kojim igrači izvedu jedanaesterce je taktička odgovornost svake momčadi. Sučeva je odgovornost da nijedan igrač ne izvede svoj drugi udarac prije nego što su svi ostali igrači izveli barem jedan.

- Jedanaesterac je dovršen kada se lopta prestane kretati (uključujući kada ju uhvati vratar), izađe iz igre ili sudac zaustavi igru zbog bilo kakvog prekršaja; izvođač ne smije drugi puta igrati loptom.

Kada je udarac za vrijeme izvođenja jedanaesteraca dovršen i može li igrač postići pogodak ako se lopta odbila od vratara ili vratnice?

Jedanaesterac se smatra dovršenim kada se lopta prestane kretati (uključujući to da ju drži vratar), kada izađe van igre ili kada napadač počinu neki prekršaj. Tekst je bio ispravljen jer nije bio u potpunosti jasan, primjerice, kada je vratar djelomično obranio loptu, a lopta se nastavila kretati prema vratima bez obzira na to je li i dalje „u igri“.

Pravilo kaže da igrač koji izvede jedanaesterac ne može po drugi put dotaknuti loptu (ako se ona odbije od stupa vrata, vratnice ili vratara).

- Jedanaesterci ne smiju biti odgođeni zbog igrača koji napusti teren za igru. Njegov će jedanaesterac biti predan (nema pogotka) ukoliko se igrač pravovremeno ne vrati kako bi ga izveo.

Što bi sudac trebao poduzeti ako igrač želi napustiti teren za vrijeme izvođenja jedanaesteraca?

Igrača bi trebalo upozoriti da ne smije biti kašnjenja i da se mora vratiti na vrijeme da izvede udarac (do trenutka kada je ostatak momčadi izveo udarce) ili će se udarac brojati kao promašaj. To je tako zbog rizika da bi igrači napuštali teren zbog nepoštenih razloga npr. dobivanja taktičkih uputa od trenera, povećanja pritiska na suparničku momčad ili čak i namještanja utakmica.

• Prekršaj vratara i igrača koji izvodi jedanaesterac prigodom izvođenja jedanaesterca

- Ukoliko vratar počinu prekršaj te time uzrokuje ponavljanje udarca, vratar mora biti opomenut (žuti karton).
- Ukoliko se izvođač sankcionira za prekršaj počinjen nakon što je sudac označio početak izvođenja jedanaesterca (npr. korištenje varke pri udarcu), udarac se smatra izgubljenim i bilježi kao promašaj, a izvođač mora biti opomenut (žuti karton).
- Ukoliko vratar i igrač koji izvodi jedanaesterac istovremeno počinu prekršaj:
 - a jedanaesterac bude realiziran, pogodak se poništava, udarac se upisuje kao „promašaj“, a izvođač mora biti opomenut
 - a jedanaesterac bude promašen ili obranjen, udarac se ponavlja, a vratar i izvođač moraju biti opomenuti,

Što sudac treba poduzeti u slučaju istovremenog prekršaja vratara i izvođača?

U slučaju istovremenog prekršaja vratara i izvođača, što je rijetka situacija s obzirom da će obično jedan počinu prekršaj prije drugog, postoje različiti ishodi:

- ukoliko je jedanaesterac promašen/obranjen (zbog vratarevog prekršaja) oba su igrača počinila prekršaj za opomenu (žuti karton) te oba igrača moraju biti opomenuta (žuti karton) i udarac se ponavlja
- ukoliko je postignut pogodak, vratar nije počinio prekršaj za opomenu (žuti karton), a kako je izvođačev prekršaj za opomenu (žuti karton), smatra se „ozbiljnijim“ (vidi Pravilo 5) te mora biti sankcioniran.

• Može li vratar postići pogodak bacanjem lopte u suparnička vrata?

Ukoliko vratar baci loptu u suparnička vrata, dosuđuje se udarac s vrata. U skladu s novim definicijama igranja rukom u Pravilu 12, prekršja je kada igrač pokretom ruke ili šake izravno postigne pogodak u suparnička vrata, čak i slučajno, uključujući i vratara.

PRAVILO 11 - ZALEĐE

• Središnja crta smatra se „neutralnom“ kod procjene kažnjivog zaleđa; igrač se mora nalaziti u suparničkoj polovici terena za igru kako bi mogao biti kažnjen zbog zaleđa.

Može li igrač na središnjoj crti terena za igru biti u zaleđu?

Ne može. Središnja crta terena za igru je neutralna za zaleđe, a igrač mora biti na suparničkoj polovici da bi mu se moglo suditi kažnjivo zaleđe.

• Šake i ruke svih igrača, uključujući i vratare, ne uzimaju se u obzir kod procjene kažnjivog zaleđa.

Smatraju li se ruke/dlanovi igrača kao dio tijela kada se procjenjuje je li riječ o zaleđu?

Ne. Ruke i dlanovi se ne uzimaju u obzir kod procjene zaleđa; to vrijedi za sve igrače, uključujući i vratare. Ovaj pristup podržavaju pomoćni suci u cijelom svijetu, i pomaže im, jer je često teško procijeniti točne pozicije ruku i dlanova.

• Pozicija zaleđe nije prekršaj koji se procjenjuje u trenutku kada je lopta odigrana (u tom trenutku procjenjuje se samo pozicija igrača).

• Ukoliko se dogodi kažnjivo zaleđe, sudac dosuđuje neizravni slobodni udarac na mjestu gdje se prekršaj dogodio, čak i kada je to mjesto unutar igračeve vlastite polovice terena za igru.

Pravilo sada kaže da se neizravni slobodni udarac zbog zaleđa smije izvesti sa vlastite polovice terena za igru. Kako to može biti točno?

To je točno jer:

- igrač može počinит prekršaj zaleđa ako se iz pozicije zaleđa vrati u svoju polovicu
- igrač ne može biti u zaleđu na svojoj polovici terena za igru

Uz iznimku za prekršaje u području vrata, u Pravilima se svaki slobodni udarac izvodi s mjesta gdje je došlo do prekršaja, stoga je logično da se primjenjuje i za zaleđa. Pomoćni sudac će u takvim situacijama kažnjivo zaleđe označiti kao i do sada, dok će sudac ukazati na mjesto s kojeg se izvodi prekršaj.

• Dodatna pojašnjenja kažnjivog zaleđa

Igrač koji se nalazi u poziciji zaleđa, u trenutku kada je njegov suigrač odigrao ili dodirnuo loptu, sankcionira se samo kada se uključi u aktivnu igru:

- utjecajem na igru odigravanjem ili dodirivanjem lopte koju mu je dodao ili koju je dodirnuo njegov suigrač, ili
- utjecajem na suparničkog igrača:
 - onemogućavanjem suparničkog igrača da odigra loptu ili da bude u mogućnosti odigrati loptu, jasnim ometanjem suparnikovog vidnog polja, ili
 - u borbi za loptu, ili
 - jasnim pokušajem da igra loptom u svojoj blizini kada taj potez utječe na suparnika, ili
 - očiglednom kretnjom koja jasno utječe na sposobnost suparnika da igra loptom

ili

- stjecanjem prednosti odigravanjem lopte ili ometanjem suparnika kada je lopta:
 - odbijena ili skrenuta od stupa vrata, vratnice, člana sudačkog tima ili suparničkog igrača
 - namjerno obranjena od strane bilo kojeg suparničkog igrača

Koji trenutak kontakta igrača s loptom treba uzeti u obzir pri određivanju prekršaja zaleđa?

- O položaju zaleđa odlučuje se u trenutku prvog kontakta kada igrač „odigra“ ili „dodirne“ loptu. Usporene snimke pokazuju uočljivu razliku između prvog i posljednjeg kontakta s loptom, stoga je pri određivanju prekršaja zaleđa potrebna precizna definicija trenutka „odigravanja“ lopte.

Smatra se da igrač u poziciji zaleđa, nakon primanja lopte od suparničkog igrača koji namjerno igra loptom (osim u slučaju namjerne obrane bilo kojeg suparničkog igrača), nije stekao prednost.

“Obranom” se smatra pokret kojim igrač zaustavlja, ili pokušava zaustaviti, loptu koja ide u vrata ili vrlo blizu njih, bilo kojim dijelom tijela osim rukama/dlanovima (osim ako se radi o vrataru unutar kaznenog prostora).

Može li igrač koji ometa igru, nakon što se lopta odbila od stupova ili vratnice ili člana sudačkog tima ili vratara nakon obrane, biti u zaleđu?

Da. Ometanje suparnika ili igre je očiti prekršaj zaleđa ako se igrač prije toga nalazio u poziciji zaleđa.

- Dodatne smjernice za zaleđe

U situacijama kada:

- igrač izlazi iz položaja zaleđa ili stoji u njemu, a nalazi se na putu suparničkom igraču i ometa njegovo kretanje prema lopti, počinio je prekršaj zaleđa ukoliko utječe na sposobnost suparnika da igra loptom ili se upusti u borbu za loptu;
- igrač, koji izlazi iz položaja zaleđa, ulazi u putanju suparnika i ometa njegov napredak (npr. blokira suparničkog igrača) prekršaj treba sankcionirati prema Pravilu 12
- igrač se iz položaja zaleđa kreće prema lopti s namjerom odigravanja lopte te je zaustavljen prekršajem prije igranja ili pokušaja igranja loptom, ili prije nego se upusti u borbu za loptu sa suparničkim igračem, sankcionira se prekršaj s obzirom da se dogodio prije prekršaja zaleđa
- je prekršaj počinjen nad igračem u položaju zaleđa koji već igra ili pokušava igrati loptom, ili se bori za loptu sa suparničkim igračem, sankcionira se prekršaj zaleđa s obzirom da se dogodio prije prekršaja iz Pravila 12.

Pojašnjenje situacija u kojima:

- igrač u položaju zaleđa daleko od lopte počini prekršaj koji utječe na sposobnost jednog ili više braniča da igra ili pokušava igrati loptom
- je prekršaj počinjen nad igračem koji se nalazi u položaju zaleđa.

- Obrambeni igrač, za potrebe zaleđa, smatra se „aktivan“ sve do idućeg zaustavljanja igre ili dok momčad koja se brani ne odigra loptu prema središnjoj crti te lopta izađe izvan njihovog kaznenog prostora -ukoliko je igrač namjerno napustio teren za igru, mora biti opomenut kada lopta izađe iz igre.

Koliko se dugo smatra da su obrambeni igrači, koji napuste teren za igru za vrijeme suparničkog napada nalaze na gol/poprečnoj crti, tehnički u zaleđu?

Nepošteno je da igrač koji napusti teren (često zbog ozljede) ostane 'aktivan' na gol crti sve dok igra slijedeći put ne bude zaustavljena, budući da to može potrajati. Novi tekst jasno objašnjava da jednom kad je obrambena momčad odigrala loptu prema sredini terena i ona je van kaznenog prostora (izbačena pod bilo kojim kutem u odnosu na poprečnu crtu), da je 'faza igre' završila i da obrambeni igrač nije više 'aktivan' za zaleđe. Ovo će zahtijevati pozornost pomoćnog suca i dobru komunikaciju između sudačkog tima.

- Isto se kažnjava povratak igrača momčadi koja napada - napadač koji namjerno napusti teren za igru i vrati se bez sučevog dopuštenja, te nije sankcioniran zbog zaleđa i stekne prednost, mora biti opomenut.

Na koji način se napadač može vratiti u teren za igru, a da pri tome ne stekne prednost pozicije zaleđa?

Igrač bi se mogao vratiti na teren za igru, na način da suparnička momčad nije svjesna njegovog povratka (odnosno bez utjecaja na igru), te potom može primiti loptu iz dodavanja ili startati na loptu.

Ako je igrač kažnjen zbog zaleđa i nije stečena nikakva prednost nema potrebe za opomenom.

- Ako je postignut pogodak, a napadač koji se zatekao u vratima, bude kažnjen zbog prekršaja kašnjenja zaleđa ili prekršaja iz Pravila 12, igra se nastavlja neizravnim ili izravnim slobodnim udarcem.

Može li igrač, u prostoru unutar suparničkih vrata, biti u zaleđu?

Može, ako počinu prekršaj zaleđa.

PRAVILO 12 – PREKRŠAJI I NESPORTSKO PONAŠANJE

- Ukoliko je pri prekršaju došlo do kontakta, prekršaj će biti kažnjen izravnim slobodnim udarcem ili kaznenim udarcem.

Ako prekršaj uključuje kontakt može li sudac dosuditi neizravni slobodni udarac?

Ne. Ako prekršaj (uključujući i opasnu igru) uključuje kontakt s suparnikom, sudac mora dosuditi izravni slobodni udarac.

- NEOPREZAN prekršaj je način kada igrač pokaže manjak pažnje ili obzira u borbi za loptu ili kada djeluje bez predostrožnosti. Nije potrebna disciplinska mjera.
- PREOŠTAR prekršaj je način kada igrač djeluje zanemarujući moguću opasnost ili posljedice za suparnika te mora biti opomenut.
- GRUB prekršaj (u borbi za loptu) ili NASILAN prekršaj (nema posjeda lopte) podrazumjevaju upotrebu prekomjerne sile i označavaju trenutak kada igrač prekorači nužnu upotrebu sile te ugrozi sigurnost suparnika i mora biti isključen.

- Ako sudac dopusti prednost nakon prekršaja za koji se igrač kažnjava isključenjem, a igrač koji je počinio prekršaj bude uključen u igru; sudac mora dosuditi neizravni slobodni udarac - nije u skladu s načelom „fair-playa“ da taj igrač postigne pogodak, doprinese pogotku ili spriječi suparnički pogodak.

- Prednost ne treba dozvoliti u situacijama koje uključuju težak prekršaj, nasilno ponašanje ili prekršaj za drugu opomenu, osim ako postoji izgledna prilika za postizanje pogotka. Sudac mora isključiti igrača u idućem zaustavljanju igre, ali ako igrač igra loptom ili napadne/omete suparnika, sudac će zaustaviti igru, isključiti igrača i nastaviti igru neizravnim slobodnim udarcem, osim ako je igrač počinio još ozbiljniji prekršaj.

Ako sudac dozvoli prednost kod prekršaja za isključenje (uključujući i drugu opomenu istom igraču), a igrač u prekršaju poslije omete igru, zašto je to neizravni slobodni udarac?

Prijašnji tekst je govorio da ako je igrač počinio prekršaj za isključenje, a suparnička momčad je imala dobru prigodu za postizanje pogotka, sudac bi mogao pustiti prednost. Kako god, igrač ne bi bio isključen dok igra idući put ne bi bila zaustavljena, što bi značilo da je igrač mogao postići ili spriječiti pogodak. To je očigledno nepošteno jer igrač ne bi trebao biti na terenu da to učini. Pravilo sada nalaže da sudac mora zaustaviti igru i isključiti igrača čim se on uključi u igru – nastavak igre je **NEIZRAVNI SLOBODNI UDARAC, osim ako igrač ne počinio prekršaj za izravni slobodni udarac**. Ovo se primjenjuje i kod izravnih isključenja i kod druge opomene istom igraču.

U situacijama kada igrač mora biti isključen, a sudac je odlučio dozvoliti prednost zbog izgledne prigode za postizanje pogotka, preporuča se da sudac napravi „gestu“ kojom će svima dati do znanja da je igrač počinio prekršaj za drugu opomenu istom igraču ili isključenje, a potom pokazati znak za prednost.

- Ukoliko sudac dozvoli prednost nakon prekršaja igrača u izglednoj prigodi za postizanje pogotka, igrač koji je napravio prekršaj kažnjava se opomenom (žutim kartonom) bez obzira je li postignut pogodak

Ako sudac dozvoli prednost kod prekršaja u izglednoj prigodi za postizanje pogotka, treba li se počinitelja prekršaja kazniti isključenjem?

U situacijama kada sudac dozvoli prednost nakon prekršaja igrača u izglednoj prigodi za postizanje pogotka, a pogodak bude postignut, igrač se kažnjava žutim kartonom, no ukoliko pogotka nema, Pravilo tehnički kaže da se igrača treba kazniti crvenim kartonom. To se nikada ne primjenjuje i ne smatra se „korektnim“, s obzirom da dozvoljena prednost praktično znači da prilika za postizanje pogotka ostaje izgledna; stoga je žuti karton najkorektnija sankcija, bez obzira je li pogodak postignut.

• Može li sudac odgoditi pokazivanje žutog ili crvenog kartona do idućeg zaustavljanja igre ukoliko momčad koja nije počinila prekršaj brzo izvede slobodni udarac i stvori priliku za postizanje pogotka?

Ponekad je napad zaustavljen prekršajem za opomenu ili isključenje, a momčad koja napada brzo izvede slobodni udarac kojim nadoknađuje „izgubljeni“ napad; jasno je da nije pošteno zaustaviti taj „novi“ napad kako bi se pokazao žuti ili crveni karton. Ukoliko je prekršajem zaustavljena izgledna prilika za postizanje pogotka, igrač će biti opomenut, a ne isključen, s obzirom da je napad ponovno započet (kao u slučaju kada za isti prekršaj u izglednoj prilici za postizanje pogotka sudac dozvoli prednost). Međutim, ukoliko je sudac odvratio pažnju momčadi koja je počinila prekršaj početkom postupka pokazivanja žutog ili crvenog kartona, nije dopušteno brzo izvesti slobodni udarac.

- Izmjena tumačenja kod igranja rukom – ne kažnjava se svako igranje rukom opomenom:

Opomenom se kažnjava kada igrač:

- igra rukom kako bi omeo/zaustavio obećavajući napad, osim kada sudac dosudi kazneni udarac zbog prekršaja počinjenog pri pokušaju da igra loptom.
- ukoliko je rukom zaustavljena lopta koja je upućena prema vratima
- u neuspješnom pokušaju da spriječi postizanje pogotka.

• opomenom se ne kažnjava:

- kada je rukom zaustavljena lopta koja je upućena prema/u kazneni prostor,
 - igranje rukom kod ometanja suparnika u stjecanju posjeda lopte,
 - čak i ukoliko je igranje rukom očigledno (primjer na slici),
- pod uvjetom da u navedenim situacijama nije zaustavljen obećavajući napad suparničke momčadi.

Zašto je tekst kod igranja rukom, koje se kažnjava opomenom, promijenjen?

Neki su suci interpretirali svako igranje rukom kao „sprečavanje suparničkog napada“ stoga su svako igranje rukom kažnjavali opomenom – to nije namjera Pravila. U situacijama gdje igranje rukom utječe na suparnika trebalo bi se tretirati kao i prekršaj – ako zaustavlja ili ometa obećavajući napad treba se kazniti opomenom, osim kada sudac dosudi kazneni udarac zbog prekršaja počinjenog pri pokušaju da se igra loptom.

• Definicija igranja rukom ponovno je napisana radi jasnoće i dosljednosti s jasnim smjernicama kada „nenamjerno“ igranje rukom (ne) treba sankcionirati

Potrebno je više jasnoće oko igranja rukom, posebno u situacijama kada „nenamjerno igranje rukom“ predstavlja prekršaj. Nove definicije slijede niz načela:

- nogomet ne prihvća postizanje pogotka rukom ili šakom (čak ni slučajno)
- nogomet očekuje sankcioniranje igrača koji igra rukom ukoliko tim potezom stekne posjed ili kontrolu nad loptom te ostvari veliku prednost poput postizanja pogotka ili stvaranja prilike za postizanje pogotka
- igračima je prirodno postaviti ruku između svog tijela i tla, radi potpore pri padanju držanje ruke ili šake iznad razine ramena rijetko je „prirodna“ pozicija i igrač „preuzima rizik“ postavljanjem ruke ili šake u takav položaj, uključujući i pri klizećim kretnjama
- ukoliko se lopta na ruku ili šaku odbije od igračevog tijela, ili od drugog igrača (bilo koje momčadi) u blizini, često je nemoguće izbjeći kontakt s loptom

Prekršaj je kada igrač:

- namjerno dodirne loptu rukom ili šakom, uključujući i pokret rukom ili šakom prema lopti
- stekne posjed ili kontrolu nad loptom nakon što je lopta dodirnula njegovu ruku ili šaku te potom:
- postigne pogodak u suparnička vrata
- stvori priliku za postizanje pogotka
- pokretom ruke ili šake izravno postigne pogodak u suparnička vrata, čak i slučajno, uključujući i vratara

Obično je prekršaj kada igrač:

- dodirne loptu rukom ili šakom u situaciji kada
- ruka ili šaka čini njegovo tijelo neprirodno velikim
- ruka ili šaka se nalaze iznad ili preko razine ramena (osim ukoliko igrač namjerno igra loptom koja potom dodirne njegovu ruku ili šaku)

Gore navedeni prekršaji primjenjuju se čak i ukoliko lopta dodirne igračevu ruku ili šaku izravno nakon glave ili tijela (uključujući stopalo) ili drugog igrača u blizini. Osim u gore navedenim prekršajima, obično nije prekršaj kada lopta dodirne igračevu ruku ili šaku:

- izravno nakon igračeve glave ili tijela (uključujući stopalo)
- izravno nakon glave ili tijela (uključujući stopalo) drugog igrača u blizini
- ukoliko je ruka blizu tijela i ne čini tijelo neprirodno većim
- kada igrač padne, a ruka ili šaka nalaze se između tijela i tla kako bi pridržavali tijelo, ali nisu ispružene vodoravno ili okomito izvan tijela

• Napuštanje terena za igru radi proslave pogotka nije prekršaj za opomenu, ali igrači bi se morali vratiti na teren što je prije moguće. Igrač mora biti opomenut zbog:

- penjanja na zaštitnu ogradu i/ili pristupanja gledateljima na način koji izaziva sigurnosne probleme
- gestikuliranja ili ponašanja na provokativan, podrugljiv ili potpaljiv način
- pokrivanja glave ili lica maskom ili drugim sličnim predmetom
- skidanja dresa ili pokrivanja glave dresom

Kako sudac treba sankcionirati igrače koji svojim postupcima izazivaju sigurnosne probleme?

Bilo koji potez koji uzrokuje sigurnosne probleme ili je provokativan itd. mora biti sankcioniran opomenom (žutim kartonom).

• Treba li poništiti žuti karton dodijeljen za nepropisno slavlje pogotka u slučaju kada pogodak iz nekih propisanih razloga u PNI ne bude priznat?

Opomene za neprimjerene proslave pogotka primjenjuju se čak i kada pogodak ne bude priznat, s obzirom da su posljedice (sigurnost, ugled nogometne igre) jednake kao i da je pogodak priznat.

• Pokušaj nasilnog ponašanja kažnjiv je isključenjem, čak i ako je neuspješan - bez obzira je li došlo do kontakta.

Zašto se nasilno ponašanje smatra prekršajem ako nije došlo do kontakta?

U Pravilu 12 „pokušaji udarca nogom“ i „pokušaji udarca rukom“ su prekršaji – stoga pokušaji prekršaja se moraju kazniti. To što igrač uspije izbjeći suparničke nasilne udarce ne znači da nasilna akcija nije ozbiljna. Pokušaj nasilja treba se kazniti isključenjem jer za to nema mjesta u nogometu.

• Igrač koji namjerno udari suparničkog igrača u lice/glavu (izvan borbe za loptu) mora biti isključen (osim u slučaju zanemarivo male snage).

Zašto se udaranje u glavu ili lice (kada nije u pitanju borba za loptu) smatra nasilnim ponašanjem?

Uvijek se očekivalo, u nogometnoj igri, da netko tko udari igrača u glavu/lice bude isključen. Udaranje u glavu ili lice može biti vrlo opasno, pa iz tog razloga, igrača koji počinu takav prekršaj, treba kazniti isključenjem jer se nastoji obeshrabrati takvo neprihvatljivo ponašanje u nogometu, izuzev ako nije u pitanju zanemarivo mala snaga.

• Za prekršaj počinjene na terenu za igru protiv suigrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog igrača, isključenog igrača, službene osobe ili člana sudačkog tima- dosuđuje se izravni slobodni udarac ili kazneni udarac.

Zašto je sada prekršaj protiv nekog tko ti nije suparnik izravan slobodan udarac? Uključuje li to i protest/neprimjeren rječnik?

Ako, primjerice, igrač udari suigrača, zamjenskog igrača, zamjenjenog igrača, isključenog igrača, službenog predstavnika momčadi ili, još gore, službenu osobu utakmice, to je ozbiljan prekršaj. Ponovni nastavak igre neizravnim slobodnim udarcem sugerira da nije došlo do ozbiljnog prekršaja, stoga je to sada izravni slobodni udarac kod bilo kojeg izravnog prekršaja protiv bilo koga (a ne samo suparničkog igrača). To ne uključuje protest/neprimjeren rječnik (verbalno) itd., budući da to nije izravan/fizički napad na osobu.

Kako se nastavlja igra nakon što sudac zaustavi igru zbog neprimjerenog rječnika na terenu za igru?

Svi verbalni prekršaji počinjeni u terenu za igru, dok je igra u tijeku, sankcioniraju se neizravnim slobodnim udarcem. Ako sudac zaustavi igru da bi kaznio igrača koji iskaže neslaganje koristeći agresivan, uvredljiv ili pogrdan rječnik i/ili gestikulacije, ili druge verbalne prekršaje, kazna je neizravni slobodni udarac.

Ovim se pojašnjava kako se verbalni prekršaji i prekršaji gestikulacijom sankcioniraju neizravnim slobodnim udarcem čak i u slučaju opomene (žuti karton) ili isključenja (crveni karton); neki su pogrešno tumačili da dosuđivanje izravnog slobodnog udarca za „prekršaje nad članom sudačkog tima“ uključuje iskazivanje neslaganja itd., ali to se primjenjuje samo za fizičke prekršaje.

Ako igrač, dok je lopta u igri, počinio prekršaj u terenu za igru, nad suigračem, zamjenskim igračem, isključenim igračem, službenim osobama, članovima sudačkog tima dosuđuje se IZRAVNI SLOBODNI UDARAC sa mjesta prekršaja za suparničku momčad - to **NE** uključuje protest, verbalni napad, psovanje za što se dosuđuje NEIZRAVNI SLOBODNI UDARAC s mjesta gdje se igrač nesportski ponašao, za suparničku momčad.

IZRAVNI SLOBODNI UDARAC za „prekršaje protiv službenih osoba“ dodjeljuje se za izravni fizički prekršaj (guranje, držanje, udaranje, itd).

Kada zamjenski igrač, zamijenjeni igrač, isključeni igrač, službena osoba, uđu u teren za igru, dok je igra u tijeku, **ometaju igru** ili počinu prekršaj nad suparničkim igračima, suigračima koji su u igri ili nad članom sudačkog tima dosuđuje se IZRAVNI SLOBODNI UDARAC, s mjesta prekršaja, za suparničku momčad.

IZRAVNI SLOBODNI UDARAC se dosuđuje čak i kada zamjenski igrač, zamijenjeni igrač, isključeni igrač, službena osoba, uđe u teren za igru dok je igra u tijeku, te protestiraju, verbalno napadnu, itd., igrače, suigrače koji su u igri ili članove sudačkog tima, a da pri tome **ometaju igru**.

Ukoliko je lopta u igri, pri čemu:

- igrač počinio prekršaj protiv člana sudačkog tima ili suparničkog igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog ili isključenog igrača ili službene osobe izvan terena za igru, ili
- zamjenski igrač, zamijenjeni ili isključeni igrač, ili službena osoba počinio prekršaj izvan terena za igru na suparničkom igraču ili članu sudačkog tima, ili ga ometa, igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem na graničnoj crti, na mjestu najbližem prekršaju/ometanju. U slučaju da se radi o prekršaju izvan terena za igru, za kojeg bi sudac dosudio izravni slobodni udarac, u prostoru kojeg omeđuje počiniteljevev kazneni prostor, dosuđuje se kazneni udarac.

Dodatna objašnjenja:

- Izravni slobodni udarac dosuđuje se ukoliko je prekršaj počinjen na terenu za igru protiv isključenog igrača.
- Igrač koji počinji prekršaj protiv suparničkog igrača, zamjenskog igrača, službene osobe ili člana sudačkog tima izvan terena za igru (dok je lopta igri) sankcionira se izravnim slobodnim udarcem na graničnoj crti, primjerice ako igrač udari suparničkog zamjenskog igrača ili službenu osobu.
- Zamjenski igrač, zamijenjeni igrač ili isključeni igrač, ili službena osoba koja počinji prekršaj protiv suparničkog igrača ili člana sudačkog tima izvan terena za igru (dok je lopta igri) sankcionira se izravnim slobodnim udarcem na graničnoj crti, primjerice ako zamjenski igrač udari igrača koji čeka povratak u igru nakon ozljede ili podmetne nogu igraču koji je privremeno napustio teren za igru kako bi potrčao za loptom.
- Ukoliko igrač počinji prekršaj izvan terena za igru (dok je lopta u igri) protiv nekoga iz svoje momčadi (uključujući i službene osobe), kažnjava se neizravnim slobodnim udarcem na graničnoj crti.
- Ukoliko igrač napusti teren za igru bez dozvole suca i počinji prekršaj izvan terena za igru (dok je lopta u igri) protiv vanjskog čimbenika, a sudac je zbog toga prekinuo igru, kažnjava se neizravnim slobodnim udarcem s mjesta gdje se lopta nalazila u trenutku prekida igre zbog napuštanja terena za igru bez dozvole suca.
- **Ovo se Pravilo ne primjenjuje na prekršaje između zamjenskih igrača ili službenih osoba – primjenjuje se samo na prekršaje koje počinji jedan od igrača ili su počinjeni na jednom od igrača.**
- Igrač, zamjenski igrač, zamijenjeni igrač ili službena osoba momčadi koja uđe u teren za igru bez potrebnog odobrenja suca (uključujući i kad igrač mora dobiti odobrenje za povratak na teren, npr. nakon ozljede), te ometa igru ili suparnika te onemogućiti suparničkoj momčadi postizanje pogotka ili izglednu prigodu za postizanje pogotka igraču, prekršajem kažnjivim slobodnim udarcem, mora biti isključena, čak i ako nije počinjen nikakav drugi ozbiljniji prekršaj.

• Kada se dva odvojena prekršaja za opomenu (žuti karton) dogode u kratkom razdoblju, moraju se pokazati obje opomene (žuti kartoni). Vrijedi li isto načelo ukoliko je jedan prekršaj za isključenje?

Ovom izmjenom se pojašnjava što sudac treba poduzeti kada se dogode dva očigledno zasebna prekršaja za opomenu (žuti karton), koji mogu biti povezani, posebno kada igrač uđe na teren za igru bez odobrenja (ukoliko je ono potrebno) i potom počinji prekršaj za opomenu. To se načelo također primjenjuje i na prekršaje za isključenje. Dvostruko kažnjavanje se ne odnosi na igrača koji napusti teren za igru bez odobrenja suca kao ni kod ulaska zamjenskog igrača u teren bez dozvole suca. Igrač se disciplinski kažnjava za „teži“ počinjeni prekršaj. Kod dvostrukog kažnjavanja potrebno je poštivati slijednost kažnjivih radnji. (Naputak DVD UEFA 2018-2 video isječak A 17).

- Ako igrač napusti teren za igru **kao dio igre** i napravi prekršaj protiv suparničkog igrača (dok se lopta nalazi u igri), igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem na graničnoj crti, na mjestu najbližem prekršaju.

Zašto je sada moguće dosuditi slobodni (ili kazneni) udarac kada se prekršaj dogodi izvan terena za igru?

Zamislite da dvojica igrača padnu izvan terena za vrijeme 'normalne' igre, pa da jedan drži drugoga da se ne može ustati i vratiti na teren da bi igrao loptom. Svi bi se složili da sudac treba zaustaviti igru i kazniti igrača opomenom, no nitko se ne bi složio kada bi se igra nastavila spuštanjem lopte.

Dosuđivanje slobodnog udarca na najbližoj granici terena je ono što nogomet očekuje; ako je pozicija unutar kaznenog prostora, biti će dosuđen kazneni udarac.

- Izravni slobodni udarac za bacanje ili udaranje lopte/predmeta na teren kako bi se ometalo igru ili pojedinca

Ukoliko igrač koji stoji na terenu za igru ili izvan njega baci predmet (uključujući i loptu) na suparničkog igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog ili isključenog igrača, ili službenu osobu, člana sudačkog tima ili na loptu, igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem s mjesta gdje je predmet udario ili bi udario osobu ili loptu. Ukoliko je to mjesto izvan terena za igru, izravni slobodni udarac izvodi se na najbližoj točki granične crte ukoliko je to mjesto unutar počiniteljevog kaznenog prostora, dosuđuje se kazneni udarac. Sudac poduzima odgovarajuće disciplinske mjere.

- zanemarivo malom snagom – opomenuti počinitelja zbog nesportskog ponašanja
- uz prekomjernu silu – isključiti počinitelja zbog nasilnog ponašanja

Ishod/utjecaj bacanja ili udaranja predmeta na teren za igru jednak je onome kada osoba izravno počini prekršaj, stoga je i kazna jednaka.

- Izravni slobodni udarac na graničnoj crti za bacanje ili udaranje lopte/predmeta na nekoga izvan terena

Ukoliko zamjenski igrač, zamijenjeni ili isključeni igrač, igrač privremeno izvan terena iza igru ili službena osoba baci ili udari predmet na teren za igru i ometa igru, suparnika ili člana sudačkog tima, igra se nastavlja izravnim slobodnim udarcem (ili kaznenim udarcem) s mjesta gdje je predmet ometao igru, ili gdje je udario ili bi udario suparnika, člana sudačkog tima ili loptu.

Sudac poduzima odgovarajuće disciplinske mjere.

- zanemarivo malom snagom – opomenuti počinitelja zbog nesportskog ponašanja
- uz prekomjernu silu – isključiti počinitelja zbog nasilnog ponašanja

Ukoliko igrač baci predmet na nekoga izvan terena za igru (suparničkog igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog ili isključenog igrača, ili službenu osobu, člana sudačkog tima), izravni slobodni udarac se dosuđuje na graničnoj crti najbliže mjestu gdje je predmet udario ili bi udario osobu, ukoliko se to dogodilo unutar počiniteljevog kaznenog prostora biti će dosuđen kazneni udarac.

Ukoliko igrač baci predmet na vanjskog čimbenika ili počini fizički prekršaj, a sudac je zbog toga prekinuo igru kako bi disciplinski kaznio počinitelja, igra se nastavlja spuštanjem lopte za momčad čiji je igrač posljednji dodirnuo loptu prije nego što je igra bila zaustavljena.

- Bacanje predmeta na loptu ili udaranje lopte držanim predmetom odvojeni su prekršaji za izravni slobodni udarac (nisu vrsta igranja rukom)

Zašto se udaranje lopte bacanim/držanim predmetom ne smatra igranjem rukom?

Bacanje predmeta na loptu ili diranje lopte držanim predmetom u ruci (kopačkom, kostobranom itd.,) postaje zasebna kategorija prekršaja, a ne dio igranja rukom, tako da i vratar može biti sankcioniran za takvo ponašanje u svom kaznenom prostoru, izravnim slobodnim udarcem (kaznenim udarcem).

• Kako se sankcioniranja udaranja predmeta ?

Udaranje predmeta prema nekome ili prema lopti sankcionira se na isti način kao i bacanje predmeta.

- Neki prekršaji počinjeni u izglednoj situaciji za postizanje pogotka, u kaznenom prostoru, sada se kažnjavaju opomenom.

Zašto je „trostruka kazna“, za sprečavanje očite/izgledne prigode za postizanje pogotka prekršajem (DOGSO-denying an obvious goal-scoring opportunity), promijenjena za prekršaje unutar kaznenog prostora?

Glavni razlog je to što kazneni udarac učinkovito vraća očitu/izglednu prigodu za postizanje pogotka koju je spriječio prekršaj. Činilo se da je kazneni udarac, isključenje i suspenzija (trostruka kazna) bilo preostro. Stoga je isključenje postalo opomenom ali samo za DOGSO prekršaje koji su počinjeni u namjeri da se igra loptom ili suparniku uzme lopta.

Ukoliko igrač počinio prekršaj na suparniku koji mu onemogućava izglednu priliku za postizanje pogotka te sudac dosudi kazneni udarac, igrač koji je počinio prekršaj mora biti opomenut ukoliko je prekršaj počinio u pokušaju da igra loptom; u svim ostalim okolnostima (primjerice držanje, povlačenje, guranje, izostanak mogućnosti da igra loptom itd.) igrač koji je počinio prekršaj mora biti isključen.

- Isključenje ostaje ako se radi o prekršaju držanja, povlačenja ili guranja, ako igrač ne pokušava igrati loptom ili ne postoji mogućnost da u svom pokušaju odigra loptu ili se radi o prekršaju za isključenje.

„Ukoliko igrač počinio prekršaj na suparniku unutar svog kaznenog prostora, a koji onemogućava suparniku izglednu priliku za postizanje pogotka te sudac dosudi kazneni udarac, igrač koji je počinio prekršaj mora biti opomenut i pokazan mu žuti karton, osim:

- ako se radi o prekršaju držanja, povlačenja ili guranja, ili

- sprječavanje pogotka rukom

- igrač koji je počinio prekršaj ne pokušava igrati loptom ili ne postoji mogućnost da igrač u svom pokušaju odigra loptu, ili
- se radi o prekršaju za isključenje bez obzira na kojem se dijelu terena za igru dogodio (primjerice, težak prekršaj, nasilno ponašanje, itd.).

U svim gore navedenim okolnostima igrač mora biti isključen i pokazan mu crveni karton.

Prekršaji za isključenje

Ukoliko u završnoj fazi napada, napadač krene dijagonalno da bi zaobišao vratara/obrambenog igrača izgledna prigoda za postizanje pogotka i dalje postoji ukoliko je sveukupno/općenito kretanje igrača bilo prema vratima suparničke momčadi.

Je li svaki prekršaj počinjen kod očite/izgledne prigode za postizanje pogotka (DOGSO), a za koji se dosuđuje kazneni udarac, sada samo opomena?

NE. Pravilo se promijenilo samo za DOGSO prekršaje u kojima igrač nastoji igrati loptom ili je oduzeti suparniku. Isključenje ostaje za:

- Igranje rukom
- Držanje, guranje, povlačenje (budući da to nisu pokušaji igranja loptom)
- Kada igrač ne pokušava igrati loptom npr. namjerno spoticanje
- Prekršaj kod kojeg nije bilo mogućnosti igranja loptom.

Može li DOGSO prekršaj izvan kaznenog prostora biti kažnjen samo opomenom?

Ne može. Za razliku od kaznenog udarca, slobodni udarci nisu izravne prigode za pogodak, te stoga ne vraćaju izgubljenu šansu za postizanje pogotka – kazna za sve DOGSO prekršaje izvan kaznenog prostora ostaje isključenje.

Ako igrač poćini DOGSO prekršaj, za koji se dosuđuje neizravni slobodni udarac unutar kaznenog prostora, koja je disciplinska mjera?

Promjena za DOGSO prekršaje je samo kada sudac dosudi kazneni udarac. To je zbog toga što kazneni udarac učinkovito nadoknađuju izgubljenu priliku za postizanje pogotka. Budući da neizravni slobodni udarac ne vraća izgubljenu šansu za postizanje pogotka, svaki DOGSO prekršaj koji rezultira neizravnim slobodnim udarcem, kažnjava se iskljućenjem.

Ako igrač poćini prekršaj za koji se dosuđuje kazneni udarac, u situaciji kada nastoji igrati loptom ili je oduzeti suparniku, a suparnik se nalazio u obećavajućoj situaciji za postizanje pogotka (SPA-stopping a promising attack), je li potrebna disciplinska mjera?

Sudac u takvim situacijama, izuzev ako se radi o prekršaju ćiji intenzitet zahtjeva disciplinsku mjeru ili se radi o držanju, guranju ili povlaćenju, neće opomenuti poćinitelja. Promjena se odnosi za prekršaje u obećavajućoj situaciji, za koje sudac dosuđuje kazneni udarac.

Generalno, pojavljuje se nekoliko mogućih scenarija i preporućenih odluka kada je poćinjen prekršaj u kaznenom prostoru, za koji se dosuđuje kazneni udarac:

- a) prekršaj nad suparnikom u izglednoj situaciji za postizanje pogotka, kada **nije** postojala namjera igranja loptom (npr.igranje rukom, držanje, guranje, povlaćenje) - **kazneni udarac + iskljućenje**
- b) prekršaj nad suparnikom u izglednoj situaciji za postizanje pogotka kada **je** postojala namjera igranja loptom - **kazneni udarac + opomena**
- c) prekršaj nad suparnikom u obećavajućoj situaciji za postizanje pogotka, kada **nije** postojala namjera igranja loptom - **kazneni udarac + opomena**
- d)) prekršaj nad suparnikom u obećavajućoj situaciji za postizanje pogotka, kada **je** postojala namjera igranja loptom, a nije se radilo o preoštrom prekršaju – samo **kazneni udarac**

Ukidanje opomene (žutog kartona) za zaustavljanje obećavajućeg napada kada je dosuđen kazneni udarac zbog prekršaja poćinjenog pri pokušaju da se igra loptom usklaćeno je s dodjelom opomene (žutog kartona), a ne iskljućenja (crvenog kartona), ukoliko sudac dosudi prekršaj onemogućavanja izgledne prilike za postizanje pogotka pri pokušaju da se igra loptom.

S obzirom da se sada prekršaj onemogućavanja izgledne prilike za postizanje pogotka u kaznenom prostoru poćinjen pri pokušaju da se igra loptom sankcionira opomenom (žutim kartonom), a ne iskljućenjem (crvenim kartonom), ovaj prekršaj dodan je popisu prekršaja za opomenu (žuti karton).

Koja je područje nesportskog ponašanja prihvatio IFAB na FIFA-in zahtjev?

Područja nesportskog ponašanja koje je izgleda sve češće:

- igrač namjerno izvede ubacivanje tako da lopta ne uće u teren za igru

Ćesto igračići namjerno pokušavaju potrošiti vrijeme i znaju da će ubacivanje biti ponovo izveden jer lopta nije ušla u igru. Od sudaca se traži da prepoznaju takvo nesportsko ponašanje i igrača koji namjerno pokuša potrošiti vrijeme na ovakav naćin trebaju opomenuti. Uvijek treba obratiti paćnju na potrošeno vrijeme.

- Uputa o ugrizu (rijedak prekršaj) koji se sada smatra prekršajem za izravni slobodni udarac a ujedno je stavljen i na popis prekršaja za iskljućenje.

- Ulazak u prostor za sudaćke provjere ili pretjerano pokazivanje znaka za TV provjeru kažnjava se opomenom (žutim kartonom)

Ulazak igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog igrača ili **službene osobe** u prostor za sudaćke provjere ili pretjerano korištenje znaka za sudaćku provjeru (TV) uvršćeno je na popis prekršaja za opomenu.

- Ulazak igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog igrača ili službene osobe u prostoriju za VAR-suce predstavlja prekršaj za isključenje (crveni karton)

Ulazak igrača, zamjenskog igrača, zamijenjenog igrača ili službene osobe u prostoriju za VAR-suce uvršteno je na popis prekršaja za isključenje.

• Popis prekršaja službenih osoba za upozorenje, žuti karton i crveni karton

Ispravna upotreba žutih i crvenih kartona za nesportsko ponašanje službenih osoba bit će podržana uključivanjem glavnih prekršaja za upozorenje, žuti i crveni karton u Pravila nogometne igre. Ukoliko je počinjen prekršaj, a osoba koja je počinila prekršaj ne može biti identificirana, sankcioniran će biti glavni trener u tehničkom prostoru.

Ukoliko je počinjen prekršaj, a osoba koja je počinila prekršaj ne može biti identificirana, sankcioniran će biti glavni trener u tehničkom prostoru.

Upozorenje

Sljedeće bi prekršaje obično trebalo sankcionirati upozorenjem; ponovljene ili očiglednije prekršaje treba sankcionirati

- opomenom ili isključenjem:
- ulazak u teren za igru na način koji iskazuje poštovanje i ne izaziva sukob
- izostanak suradnje s članom sudačkog tima, npr. ignoriranje upute ili zahtjeva pomoćnog suca ili četvrtog suca
- manje neslaganje (riječima ili postupcima) s odlukom sudačkog tima |
- povremeno napuštanje tehničkog prostora bez počinjenih drugih prekršaja

Opomena

Prekršaji za opomenu uključuju (ali nisu ograničeni na):

- jasan/uzastopan manjak poštovanja prema granicama tehničkog prostora svoje momčadi
- odugovlačenje nastavka igre svoje momčadi
- namjeran ulazak u tehnički prostor suparničke momčadi (bez izazivanja sukoba)
- neslaganje (riječima ili postupcima), uključujući:
- bacanje/udaranje boca s pićem ili drugih predmeta
- gestikulacije koje jasno pokazuju manjak poštovanja prema članu ili članovima sudačkog tima, npr. provokativan pljesak
- ulazak u sučev prostor za pregled snimke (RRA)
- pretjerano/uzastopno gestikuliranje uz zahtijevanje žutog ili crvenog kartona
- pretjerano pokazivanje „televizijskog signala“ radi pregleda snimke
- gestikuliranje ili djelovanje na provokativan ili potpaljiv način
- uzastopno nesportsko ponašanje (uključujući i ponavljanje prekršaja za upozorenje)
- pokazan manjak poštovanja prema nogometnoj igri

Isključenje

Prekršaji za isključenje uključuju (ali nisu ograničeni na):

- odgađanje nastavka igre suparničke momčadi, npr. držanjem lopte, napucavanjem lopte, ometanjem igračevih kretnji
- namjerno napuštanje tehničkog prostora radi:
- iskazivanja neslaganja s članom sudačkog tima ili protestiranje
- djelovanja na provokativan ili potpaljiv način

- ulazak u suparnički tehnički prostor na agresivan način koji izaziva sukob
- namjerno bacanje/udaranje predmeta na teren za igru
- ulazak na teren za igru radi:
- sukoba sa članom sudačkog tima (uključujući i na poluvremenu i po završetku utakmice)
- ometanja igre, suparničkog igrača ili člana sudačkog tima
- ulazak u prostoriju za VAR-suce (VOR)

- fizički i drugačije agresivno ponašanje (uključujući pljuvanje ili ugriz) prema suparničkom igraču, zamjenskom igraču, službenoj osobi, članu sudačkog tima, gledatelju ili bilo kojoj drugoj osobi (npr. skupljaču/skupljačici lopti, zaštitaru, službeniku natjecanja itd.)
- dobivanje druge opomene u istoj utakmici
- upotrebu agresivnog, uvredljivog ili pogrdnog rječnika i/ili gestikulacija
- upotrebu neodobrene elektroničke ili komunikacijske opreme i/ili neprimjereno ponašanje kao posljedicu upotrebe elektroničke ili komunikacijske opreme
- nasilno ponašanje

- Potvrda da se vratarevo nepropisno igranje rukom u vlastitom kaznenom prostoru ne sankcionira žutim ili crvenim kartonom

Vratari ne mogu igrati rukom u svom kaznenom prostoru nakon namjernog dodavanja ili ubacivanja svog suigrača, ili nakon što su ispustili loptu iz svojih ruku. Ukoliko to učine, dosuđuje se neizravni slobodni udarac, ali to – kao niti bilo kakvo drugo „nepropisno“ igranje rukom – ne zahtijeva bilo kakvu disciplinsku mjeru, čak i u slučaju zaustavljanja obećavajućeg napada ili onemogućavanja postizanja pogotka ili izgledne prilike za postizanje pogotka.

- Ukoliko nakon ubacivanja ili namjernog suigračevog dodavanja vratar neuspješno udari loptu ili je pokuša udariti kako bi je vratio u igru, smije igrati rukom

Kada vratar jasno udari ili pokuša udariti loptu kako bi je poslao u igru, to pokazuje da nema namjere igranja rukom. Stoga, ukoliko pokušaj udarca nije uspješan, vratar može igrati rukom ne čineći prekršaj

- Ukoliko se lopta odbije od vratara, to ne sprječava vratara da u drugom pokušaju igra rukom, čak i ako je prvi pokušaj hvatanja/zadržavanja lopte bio namjeran

Može li vratar nakon neuspješne obrane ili neuspješnog hvatanja lopte ponovo igrati rukom?

Vratari često neuspješno pokušavaju uhvatiti/zaustaviti ili „obraniti“ loptu, no kako to predstavlja „namjeran“ dodir rukom/rukama, tehnički su kontrolirali loptu i ne smiju je podići. To nije namjera ovog Pravila i ne provodi se; uklanjanje pojma „slučajno“ pojašnjava Pravilo.

PRAVILO 13 – SLOBODNI UDARCI

• Kako sudac označava da se radi o izvođenju neizravnog slobodnog udarca?

Sudac označava neizravni slobodni udarac podizanjem ruke iznad glave. Ruku zadržava u tom položaju sve dok udarac ne bude izveden te lopta ne dodirne nekog drugog igrača, dok ne izađe izvan terena za igru ili je jasno da pogodak ne može biti postignut izravno. Mnogi se neizravni slobodni udarci izvode daleko od suparničkih vrata, u tim slučajevima sudac treba pokazivati znak samo dok se udarac ne izvede, s obzirom da nije lako trčati pokazujući znak.

• Razjašnjena je razlika između „sprječavanja” izvođenja slobodnog udarca te „presijecanja” brzo izvedenog slobodnog udarca.

Koja je razlika između sprječavanja izvođenja slobodnog udarca i presijecanja slobodnog udarca?

Kada suparnički igrač koji se nalazi blizu mjesta izvođenja slobodnog udarca spriječi izvođenje, mora biti kažnjen sa opomenom. U situacijama kada igrač odluči brzo izvesti slobodni udarac, a suparnički igrač se nalazi bliže od 9,15 m, te nakon izvođenja udarca dođe u posjed lopte (iako se nalazio bliže od 9,15 m), to je dozvoljeno jer je izvođač to riskirao brzim izvođenjem udarca – ovo se odnosi i na brzo izvođenje slobodnih udaraca iz kaznenog prostora kao i na izvođenja udarca s vrata.

• Kakva je procedura postavljanja obrambenog „živog zida“?

Napadači koji stoje blizu obrambenog „živog zida“ ili u njemu pri izvođenju slobodnog udarca stvaraju problem upravljanja igračima i gubi se vrijeme. Ne postoji legitimno taktičko objašnjenje za napadače koji stoje u „zidu“, a njihovo je prisustvo protiv „duha nogometne igre“ te često narušava ugled nogometne igre. Pri izvođenju slobodnog udarca, svi igrači napadačke momčadi od njega moraju biti udaljeni najmanje jedan metar. Ukoliko se igrač momčadi koja napada nalazi na manje od jednog (1) metra od „živog“ zida koji čine tri (3) i više igrača momčadi koja se brani, dosuđuje se neizravni slobodni udarac.

• Kada je lopta u igri kod izvođenja slobodnih udaraca iz kaznenog prostora?

U slučaju slobodnih udaraca koje izvodi obrambena momčad u vlastitom kaznenom prostoru, lopta je u igri nakon što je udarena i jasno pomaknuta; ne mora napustiti kazneni prostor.

Eksperiment u kojemu je momčad koja se brani izvodila slobodni udarac u kaznenom prostoru, a lopta bila u igri nakon što je udarena i nije morala napustiti kazneni prostor, pokazao je brži i konstruktivniji nastavak utakmice. Suparnici moraju ostati izvan kaznenog prostora, na najmanjoj udaljenosti od 9,15 metara sve dok lopta ne bude u igri. Ista je promjena napravljena i za udarac s vrata.

• Napadač koji se nalazi u kaznenom prostoru ili uđe u kazneni prostor prije nego što lopta koju je uputio obrambeni igrač bude u igri, ne može igrati loptom ili se upustiti u borbu za loptu prije nego što je lopta u igri. U suprotnom, slobodni udarac se ponavlja.

Zašto je u Pravilu 13 unesena ova promjena?

Ova promjena usklađuje zahtjeve za obrambeni slobodni udarac unutar kaznenog prostora sa zahtjevima pri izvođenju udarca s vrata (Pravilo 16).

- Izravnim i neizravnim slobodnim udarcima, u korist suparničke momčadi, mogu se sankcionirati prekršaji zamjenskog, zamijenjenog ili isključenog igrača, ili službene osobe.

Ovim se želi pojasniti da za pojedine prekršaje, Pravila nogometne igraju dopuštaju sankcioniranje zamjenskih, zamijenjenih i isključenih igrača, te službenih osoba slobodnim udarcima.

PRAVILO 14 – KAZNENI UDARAC

- Kazneni je udarac dovršen kada se lopta prestane kretati, izađe iz igre ili sudac zaustavi igru zbog bilo kakvog kršenja Pravila.

Kada je kazneni udarac dovršen?

Kazneni udarac se smatra dovršenim kada se lopta prestane kretati (uključujući to da ju drži vratar), izađe van igre ili sudac zaustavi igru.

- Igra će biti zaustavljena i nastavljena neizravnim slobodnim udarcem neovisno o tome je li postignut pogodak u situacijama kada je:
 - kazneni udarac izveden unatrag.

Zašto se dosuđuje neizravni slobodni udarac ako se lopta udari unatrag?

Pravilo zahtjeva da se lopta udari prema naprijed – ako nije tako udarena, znači da je procedura prekršena, pogodak neće biti priznat i dosuđuje se neizravni slobodni udarac. Ako je 'pogodak' postignut nakon što je lopta udarena prema natrag, ne dolazi do ponovnog izvođenja kaznenog udarca jer 'pogodak' nije postignut izravno iz kaznenog udarca.

- Ako suigrač utvrđenog izvođača izvede kazneni udarac sudac opominje igrača koji je izveo kazneni udarac i dosuđuje se neizravni slobodni udarac s točke za izvođenje kaznenog udarca
- Identitet igrača koji izvodi kazneni udarac mora biti jasno utvrđen.
- Korištenje varke pri udarcu nakon što je izvođač dovršio zalet (korištenje varke pri zaletu je dopušteno); sudac opominje izvođača.

Zašto se korištenje varke, kod izvođenja kaznenog udarca, kažnjava neizravnim slobodnim udarcem čak i kada igrač postigne pogodak?

Igrač koji stane na kraju svog trka i koristi varku kako bi stekao prednost krši Pravilo. To je čin nesportskog ponašanja, te uz opomenu igrač ne bi smio dobiti priliku za ponovno postizanje pogotka. Takva veća kazna trebala bi odvratiti igrače od prekršaja koje je ponekad teško otkriti.

- Ukoliko je vratar odgovoran za prekršaj, a lopta ne uđe u vrata, kazneni udarac se ponavlja, a vratar će biti opomenut.

Zašto se vratar, koji prekrši Pravilo pri izvođenju kaznenog udarca i uzrokuje ponavljanje kaznenog udarca, treba kazniti opomenom?

Ako se vratar pomakne prerano (ili prekrši Pravilo pri izvođenju kaznenog udarca na bilo koji drugi način) to može utjecati na ishod kaznenog udarca. Stoga, uvođenje opomene je konzistentno uz povećanje kazni za prekršitelje i trebalo bi potaknuti vratara da ne krše ovo Pravilo.

- Vratar mora stajati sa najmanje jednim dijelom stopala na gol-crti ili u liniji gol-crte pri izvođenju kaznenog udarca; ne smije stajati iza gol-crte. Vratarima nije dopušteno stajati ispred ili iza gol-crte.

Omogućavanje vrataru da drži samo jedno stopalo na gol-crti (ili, u liniji s njom ukoliko vratar skače) pri izvođenju kaznenog udarca praktičniji je pristup s obzirom da je lakše prepoznati kada oba stopala nisu na gol-crti. S obzirom da izvođač može zastajati pri zaletu, razumno je da vratar može napraviti jedan korak u iščekivanju udarca.

S obzirom da je Pravilo promijenjeno kako bi se oštrije suprotstavilo izvođaču zbog nedopuštenog korištenja varke, dosljedno je opomenuti vratara koji prekrši Pravilo i izazove ponavljanje kaznenog udarca.

- Vratnice, prečka i mreže ne smiju se pomicati pri izvođenju kaznenog udarca, a vratar ih ne smije dodirivati

Sudac ne smije dati znak za izvođenje kaznenog udarca ukoliko vratar dodiruje stupove vrata, gredu ili mrežu, ili ako ne miruju, npr. kada ih vratar udari ili protrese.

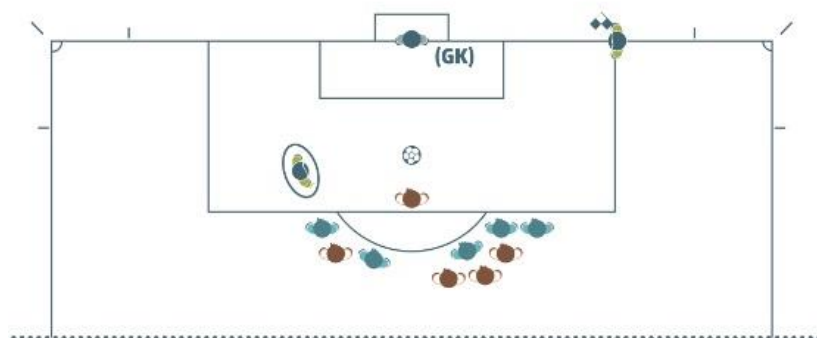
Zašto se igrač koji prerano utrči ne kažnjava opomenom?

Ako izvođač ili vratar prekrše Pravilo pri izvođenju kaznenog udarca, to može izravno utjecati na ishod kaznenog udarca. Prerano utrčavanje igrača ne utječe izravno na ishod kaznenog udarca, te se stoga ne smatra ozbiljnim prekršajem.

Prekršaji	Ishod kaznenog udarca	
	Pogodak	Nema pogotka
Povreda prostora od strane napadača	Ponavljanje kaznenog udarca	Neizravni slobodni udarac
Povreda prostora od strane obrambenog igrača	Pogodak	Ponavljanje kaznenog udarca
Prekršaj vratara	Pogodak	Ponavljanje kaznenog udarca, opomena za vratara
Lopta udarena unatrag	Neizravni slobodni udarac	Neizravni slobodni udarac
Nedopušteno fintiranje	Neizravni slobodni udarac i opomena izvođaču	Neizravni slobodni udarac i opomena izvođaču
Pogrešni izvođač	Neizravni slobodni udarac i opomena pogrešnom izvođaču	Neizravni slobodni udarac i opomena pogrešnom izvođaču

- Pozicioniranje sudačkog tima kod izvođenja kaznenog udarca.

Sudac se pozicionira lijevo od grupe igrača, udaljen 1-2 metra od poprečne crte kaznenog prostora, kako bi sve igrače mogao kontrolirati i djelovati proaktivno. Pomoćni sudac, mora biti postavljen na sjecištu poprečne crte i crte kaznenog prostora.

Kada smatramo da je kazneni udarac dovršen u situaciji kada sudac dopusti dodatno (produženo) vrijeme za izvođenje kaznenog udaraca?

Na kraju svakog poluvremena i produžetka, dopušta se dodatno (produženo) vrijeme kako bi kazneni udarac mogao biti izveden. U tom slučaju, kazneni je udarac dovršen kada se lopta nakon izvođenja zaustavi, izađe iz igre, njome igra bilo koji igrač (uključujući izvođača) osim vratara momčadi koja se brani, ili sudac zaustavi igru zbog prekršaja izvođača ili njegove momčadi. Ukoliko prekršaj počini igrač momčadi koja se brani (uključujući vratara), a kazneni udarac bude promašen/obranjen, kazneni se udarac ponavlja.

- Istovremeni prekršaji Pravila 14 vratara i izvođača

Ukoliko vratar i izvođač istovremeno počine prekršaj:

- ukoliko je kazneni udarac realiziran, pogodak se ne priznaje, igrač koji izvodi kazneni udarac se opominje, a igra se nastavlja neizravnim slobodnim udarcem u korist momčadi koja se brani, s točke za izvođenje kaznenog udarca.
- ukoliko je kazneni udarac promašen ili obranjen, kazneni udarac se ponavlja, te opomenuti izvođača i vratara zbog prekršaja iz Pravila 14.

Kakav je postupak ako igrač koji izvodi kazneni udarac koristi varku pri udarcu, nakon što je dovršio zalet, a istovremeno vratar prekrši Pravilo na način da se pomakne prerano prema naprijed s poprečne crte.

- ukoliko je kazneni udarac promašen/obranjen (zbog vratarevog prekršaja) oba su igrača počinila prekršaj za opomenu (žuti karton)
- ukoliko je postignut pogodak, vratar nije počinio prekršaj za opomenu (žuti karton), a kako je izvođačev prekršaj za opomenu (žuti karton), smatra se „ozbiljnijim“ (vidi Pravilo 5) te mora biti sankcioniran.

- Pogodak može biti priznat nakon ometanja od strane vanjskog utjecaja ukoliko lopta ipak uđe u vrata

Što treba činiti ukoliko dođe do ometanja od strane vanjskog utjecaja kada lopta pri izvođenju kaznenog udarca ulazi u vrata?

Ukoliko loptu pri kretanju prema naprijed dodirne vanjski čimbenik kazneni se udarac ponavlja osim ako lopta ide u vrata, a ometanje ne onemogućava vrataru ili obrambenog igrača da igraju loptom. U tom slučaju pogodak se priznaje ukoliko lopta uđe u vrata (čak i ako je bilo kontakta s loptom), osim ako lopta uđe u suparnička vrata.

• Kakav je postupak ukoliko se prekršaj dogodi nakon što je sudac označio početak izvođenja kaznenog udarca?

Ukoliko se prekršaj dogodi nakon što je sudac označio početak izvođenja kaznenog udarca, a udarac ne bude izveden, mora se izvesti nakon pokazivanja žutog ili crvenog kartona

Slobodni udarac ne može biti dosuđen s obzirom da lopta nije ušla u igru; potrebne disciplinske mjere još se uvijek mogu poduzeti.

PRAVILO 15 – UBACIVANJE

- Ovo pravilo jasnije pojašnjava da igrač mora baciti loptu objema rukama.

Zašto je dio Pravila, koji se odnosi na ubacivanje rukama, promijenjen?

Ova promjena je iz razloga kako bi se naglasilo da se lopta treba ubaciti s obje ruke. Stoga, bacanje lopte jednom rukom i korištenje druge samo za usmjeravanje lopte nije dozvoljeno.

- Ovo pravilo pojašnjava kako se nepoštivanje udaljenosti od 2 m (2 jarda) smatra nepoštenim odvlačenjem pažnje i ometanjem te se dosuđuje neizravni slobodni udarac ukoliko je ubacivanje izvedeno.

Suparničkom igraču koji nepošteno skreće pažnju izvođača ili ga ometa (uključujući i prilazak na manje od 2 metra od mjesta gdje treba izvesti ubacivanje) dodjeljuje se opomena zbog nesportskog ponašanja, te ukoliko je ubacivanje izvedeno, dosuđuje se neizravni slobodni udarac.

• Gdje moraju stajati suparnički igrači ukoliko izvođač stoji udaljen od granične crte?

Suparnici moraju biti najmanje dva (2) metra udaljeni od točke granične crte na kojoj se izvodi ubacivanje lopte u igru, čak i ukoliko izvođač stoji udaljen od granične crte.

Ovim tumačenjem pokrivaju se situacije u kojima igrač izvodi ubacivanje na nešto većoj udaljenosti od granične crte.

- Pri ubacivanju igrač mora stajati okrenut licem prema terenu za igru (nije dopušteno klečanje, sjedenje itd.)

Ovom dopunom PNI pojašnjava se kako igrač mora stajati pri ubacivanju, tj. kako položaji sjedenja ili klečanja nisu dopušteni.

PRAVILO 16 – UDARAC S VRATA

- Ovo pravilo pojašnjava kako lopta mora mirovati, s obzirom da to nije bilo uključeno u prijašnjim Pravilima.

Zašto je riječ mirovati naglašena kao promjena u Pravilu 16?

Ovo je bilo jedno od čudnijih otkrića kada je IFAB krenuo u reviziju starih tekstova budući da nigdje u starim tekstovima nije pisalo da lopta mora biti na mjestu (nepomična) kod udarca s vrata. Mislimo da se ovaj propust dogodio prije mnogo godina kada se odlučilo da se, radi manje potrošnje vremena, udarac s vrata može izvesti bilo gdje unutar vratarevog prostora.

- Ukoliko lopta izravno uđe u vrata igrača koji izvodi udarac s vrata, dosuđuje se udarac iz kuta za suparnika.
- Ukoliko suparnički igrač koji se nalazi u kaznenom prostoru u trenutku izvođenja udarca s vrata, ili ulazi u kazneni prostor prije nego lopta bude u igri, dodirne/napadne loptu ili se upusti u borbu za loptu prije nego što lopta bude u igri, udarac s vrata mora biti ponovljen.

• Kada je lopta u igri kod izvođenja udarcu s vrata?

Lopta je u igri nakon što je udarena i jasno pomaknuta i više ne mora napustiti kazneni prostor. Pri udarcu s vrata, eksperiment s loptom u igri nakon što je udarena – a ne mora napustiti kazneni prostor – stvorio je brži i dinamičniji/konstruktivniji nastavak igre. Smanjen je „gubitak“ vremena, uključujući i zaustavljanje taktike odugovlačenja kada branič namjerno igra loptom prije nego što ona napusti kazneni prostor, znajući da će biti dosuđeno jedino ponavljanje udarca s vrata. Suparnički igrači moraju ostati izvan kaznenog prostora sve dok lopta ne bude u igri.

Zašto se udarac s vrata ponovno izvodi ako napadač, koji se zatekao unutar kaznenog prostora, napadne loptu ili se uključi u borbu za loptu prije nego je u igri, u odnosu na igrača obrane koji je izvan kaznenog prostora?

To je iz razloga kako bi se spriječilo da igrač momčadi koja napada, a koji se zatekao unutar kaznenog prostora tijekom izvođenja udarca s vrata prije nego lopta bude u igri, stekne prednost koja nije dozvoljena prema Pravilu 16. Igrač neće biti kažnjen slobodnim udarcem budući da se udarac s vrata često izvodi prije nego što je igrač imao vremena da napusti kazneni prostor.

Ovo pravilo pojašnjava da bilo koji suparnički igrač, koji se zatekao u kaznenom prostoru u trenutku izvođenja udarca s vrata, ne smije dodirnuti/napasti loptu sve dok lopta ne bude u igri, da ne bi stekao prednost zbog ne napuštanja kaznenog prostora, kako to Pravilo zahtijeva.

PRAVILO 17 – UDARAC IZ KUTA

• Pogodak može biti postignut izravno iz udarca iz kuta, ali samo protiv suparničke momčadi; ukoliko lopta izravno uđe u vrata igrača koji izvodi udarac iz kuta, dosuđuje se udarac iz kuta za suparničku momčad.

Zašto Pravilo spominje postizanje „autogola“ iz udarca iz kuta, budući da je to skoro nemoguće?

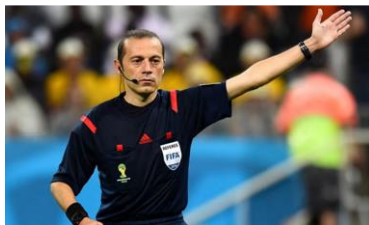
Pravilo nastoji pokriti sve moguće opcije te ako postoji (i mala) šansa da bi se na nagnutom terenu uz vrlo jak vjetar to moglo dogoditi.

- Ovo pravilo pojašnjava da lopta mora mirovati.
- Odražava promjene u ostalim Pravilima, no posebno je važno za udarce iz kuta, kako bi se zaustavilo igrače koji samo dodirnu loptu i potom se nesportski pretvaraju kako udarac iz kuta nije izveden.

Znakovi Sudaca

- Prednost

- Dodatak dosadašnjem pokazivanju prednosti „s dvije ruke“ je znak „jednom rukom“ - pokazivanje s dvije ispružene ruke ograničavalo je suca u trčanju.

Zašto se dodao novi znak za prednost?

Mnogi suci su rekli da nije lako trčati s obje podignute ruke, a što su potvrdili i treneri atletike. Stoga, suci sada imaju opciju signalizirati prednost s jednom rukom.

Znakovi dodatnih pomoćnih sudaca

- Znak za pogodak

- U Listopadu 2015, znak dodatnog pomoćnog suca u situacijama pogodak / nije pogodak, je odobren:

Dodatni pomoćni sudac, nakon što je procijenio da je lopta u cijelosti prešla gol-crtu i ušla u vrata, mora:

- odmah obavijestiti suca putem komunikacijskog sustava da treba dosuditi postizanje pogotka
- lijevom rukom, okomito na gol-crtu, jasno pokazati prema sredini terena (potreban je i štap u lijevoj ruci). Taj znak nije potreban ako je lopta vrlo jasno prešla gol-crtu.

Konačnu odluku donosi sudac.

LITERATURA

1. IFAB, (2019). Laws of the game 2019/20.
2. IFAB, (2018). Laws of the game 2018/19.
3. IFAB, (2017). Laws of the game 2017/18.
4. IFAB, (2016). Law 12 – Fouls and Misconduct: Denying an obvious goal scoring opportunity – video.
5. IFAB, (2016). Revision of the laws 2016/17.